ACTEURSGROEP

WUNDERBAUM

JAARVERSLAG 2023

Stichting Acteursgroep Wunderbaum
Schouwburgplein 25, 3012 CL Rotterdam
tel: 010-4045262
info@wunderbaum.nl
www.wunderbaum.nl

INHOUD

BESTUURSVERSLAG 3

Inleiding 3

Activiteiten – nieuwe producties 5

Activiteiten – reprises 15

Nevenactiviteiten 16

Impact corona 17

Publieksbereik 18

Spreiding 18

Stakeholders 20

Educatie en Talentontwikkeling 21

Code diversiteit & inclusie 23

Governance Code Cultuur 26

Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector 27

Risicoanalyse 27

JAARREKENING 29

Balans 29

Exploitatierekening 30

Waarderingsgrondslagen 32

Toelichting op de exploitatierekening 33

Vermogensbeheer en liquiditeit 33

Andere Inkomsten Quote 33

Toelichting op balans 31-12-2023 na resultaatbestemming 34

Eigen vermogen 35

Toelichting reserves 36

Formatieruimte Wunderbaum 2023 38

WNT 38

PRESTATIEVERANTWOORDING 40

Overzicht prestatieverantwoording FPK 40

Speellijst 42

BIJLAGEN 44

Maatschappelijke nevenfuncties bestuur 2023 44

Rooster van aftreden bestuur 46

Ondertekening ***Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.***

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Acteursgroep Wunderbaum maakt al ruim twintig jaar dynamische theaterproducties over kleine zorgen en grote politiek, over absurd menselijk gedrag, over de lokroep van het vreemde en over tal van andere tijdloos actuele thema's. Onze voorstellingen en programma's, waarin spel, humor, muziek en sociaal-maatschappelijk engagement virtuoos samenkomen, vertrekken vanuit de drang om actuele maatschappelijke thema's op het podium of in de publieke ruimte actief uit te lichten. We doen dit met een gestaag groeiende internationale slagkracht en een steeds stevigere verbinding met de stad en haar bewoners.

Vaak beginnen onze projecten bij onze eigen persoonlijke ervaringen en houding tegenover actuele onderwerpen als activisme, cancel-cultuur, femicide, klimaat en schermverslaving. We bevragen en onderzoeken die kwesties met een gezonde nieuwsgierigheid en kritische verwondering, voordat we ze in confrontatie brengen met andere artistieke posities of politieke identiteiten. We gaan daarvoor solide samenwerkingen aan met talentvolle makers, discipline overstijgend en intergenerationeel. Het publiek wordt bewust deelgenoot gemaakt van de theatrale en soms ook kwetsbare zelfbevraging, op de plekken en in de talen waarin we spelen: Nederlands, Engels, Duits en Italiaans.

In 2023 maakten we maar liefst zeven nieuwe voorstellingen, waarbij de vijf vaste acteurs zich verdeelden over verschillende projecten en producties. We realiseerden 81 breed bezochte speelbeurten en organiseerden 28 verdiepende nevenactiviteiten – van Groningen tot Bergen op Zoom en van Brazilië tot Zwitserland, van het O. Festival tot het Edinburgh Festival Fringe. We speelden in grote en kleine theaterzalen en op bijzondere publieke locaties, zoals stadspleinen en een verzorgingshuis. Als vanouds werkten we samen met grote groepen vrijwilligers, muzikanten, ontwerpers en gastacteurs, maar ook met een groeiende groep stagiairs en studenten.

Zo maakten we een theaterversie van onze tragikomische operette podcast *Boze Bejaarden*, en ontwikkelden met regisseur Lizzy Timmers en Theaterhaus Jena de productie *John & Gena*, waarin we met acteurs Elsie de Brauw en Bert Luppes een ode brachten aan werk en leven van het filmmakerspaar John Cassavetes en Gena Rowlands. Met Theater Rotterdam realiseerden we niet alleen de multidisciplinaire sociaal-culturele locatievoorstelling *Track:PLEIN* op het Schouwburgplein, maar ook *Bla bla bla Act Now 2.0* over politiek en klimaatverandering, en *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)* over de verlokkingen en gevaren van sociale media – met onder andere makers als Dalton Jansen, Rebekka de Wit, Frank Rosaly, Urland, dansers en stagiairs van verschillende toneelscholen. Als coproductie met De Warme Winkel en gastspelers Yassine Chigri en Tessa Jonge Poerink maakten we *Freaky Friday Face Off*, over toneelspelen, het verplaatsen in de ander en het toe-eigenen van identiteit.

Daarnaast ontwikkelden en speelden we drie producties in het buitenland. In Curitiba, Brazilië produceerden we in samenwerking met lokale makers een gevierde versie van *PLEIN*. In Italië creëerden we de intieme tragedie *Il disperato*, over wanhoop en femicide. En in Jena, Duitsland

produceerden we met Theaterhaus Jena *De Hondenpoep Aanval*, een voorstelling over cancel-cultuur gebaseerd op een waargebeurd incident in de danswereld.

We hernamen *The Clowns Convention*, over de vraag of clowns de mensheid kunnen redden uit de crisis, en het prijswinnende *La codista*, over stilstaan en langzamer leven. We kijken ook terug op mooie nevenactiviteiten, zoals goedbezochte nagesprekken en thema-avonden met gasten uit diverse vakgebieden rondom stukken als *Il disperato*, *Bla bla bla Act Now 2.0* en *PLEIN*. Ook begeleidden en adviseerden we verschillende theatermakers, gaven we workshops, en ontwikkelden we een educatietraject bij de voorstelling *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)*.

In de projecten van Wunderbaum liggen pijlers als programma, partners en publiek soms dicht bij elkaar. Er ontstaat op een organische manier regelmatig overlap tussen deelnemen en bijwonen. Onderscheid is dan ook niet altijd makkelijk te maken. Terugkijkend op 2023 kunnen we concluderen dat we met onze activiteiten een jonger en breder publiek hebben bereikt, uit allerlei lagen van de samenleving en geografisch verspreid over meerdere landen. Van scholier tot socioloog: we reikten uit, gingen in gesprek en leerden bij. Daar zijn we trots op en blij mee.

Wunderbaum is Walter Bart, Wine Dierickx, Matijs Jansen, Maartje Remmers en Marleen Scholten, en scenograaf Maarten van Otterdijk. In dit bestuursverslag gaan we in op de nieuwe producties, de reprises en de randprogrammering.

Track: PLEIN (Foto: Fred Debrock)

Activiteiten – nieuwe producties

PLEIN

Wat is een ideaal plein en wat juist niet? Waar wordt er geparkeerd en waar wordt er gezeten? Is het plein enkel een doorgangsroute voor fanatieke winkelaars of vinden er ook echte ontmoetingen plaats? Wie wonen er? Wie dealen er? En kan een goed vormgegeven plein ons stimuleren onze eigen bubbel te verlaten?

'PRAÇA is concrete and poetry. One of the most beautiful, intelligent and empathic performances of this time.' (DEUS ATEU)

'Voor mij was het meer dan een theaterstuk maken. Mooi om te ervaren hoe zo'n bonte stoet van personen (met ieder zijn/haar….of non-binair….rugzakje) in een georganiseerde chaos weet te ontroeren en te boeien.' (Wil Hendriks - vrijwilliger bij PLEIN)

In 2023 presenteerden we twee edities van *PLEIN*: een versie in Brazilië en een versie op het Schouwburgplein in Rotterdam. Na jaren van populisme en afbraakpolitiek onder president Jair Bolsonaro zijn de wanhoop en sociale onrust in Brazilië groot. Ook in Nederland is er, na de corona periode die sociale tegenstellingen alleen maar groter maakte, behoefte aan positieve ontmoetingen in de openbare ruimte. Daarom besloten we een project te maken over weerbaarheid, veerkracht en verbinding. De setting: het plein, een plek van samenkomst en doorgang. Op beide locaties werkten we samen met een grote groep gedreven vrijwilligers en buurtbewoners.

PLEIN/PRAÇA Brazilië

Een complete ervaring waarin grauwe realiteit, gedroomde werkelijkheid en mislukte architectuur in elkaar overgaan. Een versplinterd spektakel, samengebald tot één grote energie-explosie. De nieuwe locatievoorstelling *PLEIN/PRAÇA* kreeg vorm in samenwerking met de Braziliaanse theatermakers Monique Vaillé en Pedro Uchoa, muzikant/componist Jens Bouttery en met steun van de lokale productiemaatschappij Corpo Rastreado en het Nederlandse Consulaat. De voorstelling ging in maart in première op het Curitiba Festival in Brazilië, waar we twee weken op locatie samenwerkten met dertig lokale vrijwilligers en een brassband.

De voorstelling speelde op het Praça Santos Andrade, waar publiek via draadloze koptelefoons live muziek en gesprekken te horen kreeg. De verhalen, opvattingen en ideeën over de stad en het plein, kwamen zowel van acteurs als door ontmoetingen met mensen op locatie. Muzikant en componist Jens Bouttery creëerde livemuziek door voetstappen van spelers en voorbijgangers te volgen: sensoren in zijn schoenen *triggerden* samples – subtiel aan de start, aanzwellend tot een meeslepende soundtrack. De performance eindigde met een groot feest, waarbij twee brassbands het plein bestormden en het met een *battle of the bands* transformeerden tot een vrolijke chaos van zang en dans.

PLEIN/PRAÇA liet een grote groep Braziliaanse buurtbewoners, voorbijgangers en lokale kunstenaars samen opgaan in de realiteit van het plein. De periode Bolsonaro was pas net voorbij en de gemeenschappelijkheid van de ervaring riep hartverwarmende reacties op, zowel

van publiek (festivalpubliek, voorbijgangers en vrienden en bekenden) als pers. Alle voorstellingen waren uitverkocht. Er was maar een beperkt aantal kaarten/koptelefoons beschikbaar, omdat we wilden dat het officiële publiek niet te groot zou zijn en toevallige voorbijgangers niet zouden merken dat ze onderdeel waren van een voorstelling. Gaandeweg bleven echter zoveel voorbijgangers kijken dat er geen sprake meer was van een 'verborgen' voorstelling in de publieke ruimte. Het riep de vraag op: wie is eigenlijk publiek?

Track:PLEIN Rotterdam

Na de zomer werkten we de voorstelling in samenwerking met Theater Rotterdam en een grote groep Rotterdammers verder uit op het Schouwburgplein, onder de titel *Track:PLEIN*. De uitvoering markeerde de feestelijke opening van het culturele seizoen.

Voor de Rotterdamse editie werkten we met choreograaf Nicole Geertruida, dansers en makers van de compagnie van Dalton Jansen, twee brassbands, bezoekers van de Pauluskerk, een klas van de MBO Theaterschool, een operazangeres, drie Vogue-dansers en een groot aantal bewoners. Ook componist Jens Bouttery vervulde weer een centrale rol in deze voorstelling. Studenten Kunst- en Cultuursociologie interviewden voor dit werk bewoners en stedenbouwkundigen over hun beleving van het plein. Ook organiseerden we extra activiteiten rondom de uitvoering. Tijdens een diner voor publiek, voor aanvang van de voorstelling in de hal van de Schouwburg, serveerden stagiairs van de MBO Theaterschool als flitsbezorgers het eten en dienden ze inleidende verhalen op. Na de voorstelling namen twee Rotterdamse brassbands het publiek mee voor een indrukwekkende *aftershow* in de kleine zaal met optredens en een DJ.

Ook de voorstellingen in Rotterdam waren volledig uitverkocht en zorgden voor een gedeeld gemeenschapsgevoel. Deelnemers waren zeer divers wat betreft gender, etniciteit, leeftijd, seksuele oriëntatie, religie, klasse, opleidingsniveau en beperking. Ze leerden ons (nog meer) over wat het betekent om werkelijk inclusief te werken. Samenwerking komt vaak vrij snel op gang, maar onbewuste gewoontes, gewaarwordingen en verwachtingspatronen kunnen die samenwerking ook onverwachts complexer maken. Transgender dansers van de Vogue-groep voelden zich bijvoorbeeld niet veilig op het Schouwburgplein. Hiervoor huurden we extra beveiliging in. Componist Jens Bouttery werkte met bladmuziek, waar de twee bands liever via mp3 hun muziek studeerden. We leerden hierdoor dat onze manier van produceren niet altijd inclusief en voor iedereen vanzelfsprekend is.

We zijn van plan om de goed ontvangen voorstelling ook te ontwikkelen in andere steden. Amare en Het Nationale Theater in Den Haag hebben interesse getoond voor een *remake* met Haagse bewoners.

BOZE BEJAARDEN (theaterversie)

Emilienne (86) heeft een relatie met haar masseur Nestor (75). Het is dik aan, ze zijn smoorverliefd. Na een lange periode waarin ze elkaar niet mochten ontmoeten, genieten ze van hun hereniging. Het geluk van het prille koppel confronteert hun buren met oude wonden. Zij bedenken een plan waarin alle ouderen én het verzorgend personeel onvoorzien worden meegesleurd.

Boze Bejaarden is een 8-delig tragikomisch operette-hoorspel dat zich afspeelt in en om een verzorgingshuis: een *comedy of errors* met misverstanden en romantische momenten, én een scherpe kritiek op onze omgang met de zorg en met ouderen. Tijdens de coronapandemie werden we door dirigent Stijn Saveniers en operettezangeres Britt Truyts benaderd met de vraag om samen met hen en de muzikanten van het HERMESensemble, in opdracht van Volksopera, een hoorspel te maken over senioren die in opstand komen tegen quarantaine. Dat bood ons de mogelijkheid ons uit te spreken vóór het zelfbeschikkingsrecht van ouderen en tégen de zware werkomstandigheden van zorgpersoneel. Om de lichtheid te bewaren kozen we voor een operette, waarbij humor en relativering belangrijk zijn. De Vlaamse auteurs Annelies Verbeke en Gaea Schoeters schreven de tekst en het libretto. Annelies van Parys bewerkte en componeerde de muziek. We vonden in NPO4 en de NTR een goede partner om het hoorspel online te verspreiden.

In 2023 maakten we van de podcast van het hoorspel een theaterversie, met als doel een publieksgroep te bereiken die de weg naar het theater nog niet teruggevonden had na de pandemie – of misschien zelfs te oud was om de deur nog uit te gaan. We wilden voor senioren graag iets herkenbaars en moois maken. Dat werd een concertante versie in een traditionele orkestopstelling: een live gemaakt hoorspel. We werkten voor de theaterversie wederom met dezelfde topcast: Jetty Mathurin, Aus Greidanus, Leny Breederveld (een keer vervangen door Mieke Verdin), Jaak Van Assche (later door ziekte vervangen door Bert Luppes) en Frieda Pittoors.

De theaterversie ging in première in het Belgische Heist-op-den-Berg en had zijn Nederlandse première op het O. Festival voor Opera, Muziek en Theater met een opvoering op locatie in een verzorgingshuis in Rotterdam. Die context voegde een confronterende maar ontroerende dimensie toe. Later speelden we de voorstelling op een festival voor senioren in Oostende. Mensen die normaliter niet in staat waren geweest naar een theater te gaan, konden de voorstelling nu toch zien, samen met overig festivalpubliek. De podcast blijft online te beluisteren op NPO Radio 4.

JOHN & GENA

Het werk van het Amerikaanse filmmakers koppel John Cassavetes en Gena Rowlands balanceerde, een heel oeuvre lang, op de grens tussen fictie en realiteit. Professioneel succes, het familieleven en ouder worden zijn belangrijke thema's in hun films. Hun woonkamer werd soms de filmset, hun kinderen medespelers. Vertrouwde acteurs duiken op in verschillende rollen, in personages voor wie het leven vaak een strijd is. De films tonen de schaduwzijde van *The American Dream*.

John & Gena (Foto: Fred Debrock)

'Wonderschone liefdesbrief aan John Cassavetes en Gena Rowlands – en eigenlijk aan álle acteurs' ★★★★★ (NRC)

Op initiatief van regisseur en artistiek leider van Theaterhaus Jena Lizzy Timmers, maakten we in het voorjaar *John & Gena*: een anti-Hollywood-tragi-komedie geïnspireerd op leven en werk van het paar. In de jaren '60, '70 en '80 verzetten zij zich tegen de Hollywood cultus. Ze introduceerden een groteske en tegelijkertijd geraffineerde speelstijl, filmden dicht op de huid zodat alle emoties zichtbaar waren, en schetsten een tragisch beeld van mensen op zoek naar succes en geluk in de vaak seksistische, racistische, neoliberale maatschappij – ook nu nog uiterst actueel.

In *John & Gena* lieten acteurs en makers Wine Dierickx, Matijs Jansen en gastacteurs Elsie de Brauw en Bert Luppes zich inspireren door de Cassavetes films, en spiegelden zij hun eigen levens aan die van John en Gena. Ze vroegen zich af waar hun persoonlijke leven hun werk in het theater beïnvloedt, en welke rol succes, liefde, intimiteit en ouder worden voor de verschillende generaties spelen.

Voor deze voorstelling improviseerden we scènes, maakten we acts en haalden we flarden tekst uit verschillende films. We lieten de filmscènes bijna ongemerkt overgaan in een persoonlijk gesprek tussen de spelers over de relevantie van een collectief, het moederschap, acteren, de liefde, onaangepast zijn, de dood, het leven. Dit leverde een spannende balans op tussen fictie en realiteit. Het stuk was een ode aan John en Gena (wiens werk voor ons al jaren een grote

inspiratiebron is) en aan toneelspelen en de verbeelding. We werkten samen met dramaturg Koen Tachelet en muzikant Wessel Schrik die op basis van de filmmuziek nieuwe muziek componeerde. Maarten van Otterdijk maakte een decor gebaseerd op een filmdoek en Lotte Goos ontwierp de kostuums. Regisseur Lizzy Timmers wist een fundament van vertrouwen te leggen, waarbij het spelen alle vrijheid kreeg.

Mede door de goede kritieken bereikten we een groot publiek en speelden we regelmatig voor volle zalen. Helaas was de speellijst minder uitgebreid dan we hadden gehoopt, een na-effect van corona. De voorstelling gaat in 2024 in reprise.

Il disperato (Foto: Lucia Chiaudano)

IL DISPERATO

Een gewone familie zit vast in een huis. Geen groot huis, gewoon.
Een familie zoals zovelen, misschien niet veel geld, gewoon zeg maar.
Ze hebben allemaal ruimte nodig, alleen.
Hoe definieer je die eigen ruimte?
Waar houdt onze gemeenschappelijkheid op?
Wie is deze gewone familie?
En hoe kun je de ander redden als je niet eens jezelf kunt redden?

'Il disperato, 'De wanhopige', is de derde voorstelling van Marleen Scholten over de Italiaanse condition humaine, die staat voor die van ons allemaal. Je moet het kunnen zien, en de in Italië wonende Marleen Scholten ziet het.'
(De Groene Amsterdammer)

In Italië maakten we *Il disperato* (*De wanhopige*). We zien een familie aan tafel. Ze eten, praten, doen spelletjes. Maar langzaam wordt de situatie steeds precairder. We volgen de man die zijn baan verliest, en daarmee zijn eigenwaarde. We zien hoe de familie opgesloten zit in een kleine ruimte die doet denken aan het isolement in corona tijd. Er is geen ontsnappingsmogelijkheid en, in het hoofd van de man, geen redding. Hij is ervan overtuigd dat hij zijn gezin moet beschermen voor de ondergang en besluit daarom hen allemaal, inclusief zichzelf, om te brengen. Aan het eind leest de dochter een brief voor waarin ze beschrijft hoe haar vader dat heeft gedaan. Geen moordscènes: het gaat om de psychologie, niet het spektakel.

Met deze voorstelling werpen we een nieuwe blik op familiedrama's en femicide. In de voorstelling speelden naast Marleen Scholten (die de tekst schreef) en professioneel acteur Alessandro Riceci twee amateurspelers: de 14-jarige Ludovica Callerio en de 60-jarige Elisabetta Bruni. De première was op het FIT Festival in Lugano, waar we inmiddels een vast en trouw publiek hebben opgebouwd. De Nederlandse première was in Frascati in Amsterdam. Wunderbaum maakte niet eerder een tragedie zonder relativering, ironie, of komische noot. Ter inspiratie lazen we Griekse tragedies, denk aan Medea, waarin ouders kinderen of geliefden ombrengen. Daarnaast deden we onderzoek naar het thema en voerden gesprekken met criminologen en sociologen.

In samenwerking met programmamaker Shula Tas organiseerden we in Frascati een actueel publieksprogramma met Marieke Liem, criminologe en hoogleraar Geweld en Preventie aan de Universiteit Leiden. Via deze sterk inhoudelijke aanvulling plaatsten we de voorstelling in een Nederlandse context, waar femicide relatief veel voorkomt maar nog altijd onderbelicht is. In 2024 is de voorstelling nog een aantal keer te zien, onder andere tijdens het prestigieuze Romaeuropa Festival in Italië en het Feeling Curious Festival in Rotterdam.

FREAKY FRIDAY FACE OFF

Kan je iemands verhaal vertellen als je diens geschiedenis niet aan den lijve hebt ondervonden? Is dat super-empathisch of juist een gênante vorm van toe-eigening? Kan een acteur überhaupt nog iemand anders spelen of is toneelspelen een kunstvorm die tot het verleden behoort, zoals het fresco?

'In 'Freaky Friday Face Off' maken misplaatste generaliseringen plaats voor empathie.' ★★★★ (NRC)

In coproductie met De Warme Winkel maakten we de voorstelling *Freaky Friday Face Off*. Het wordt je als kind al aangeleerd, je oefent het je hele leven, maar het blijft één van de moeilijkste dingen om te doen: jezelf in de ander verplaatsen. Met dit rollenspel nemen we onze fascinatie met identiteit onder de loep, vertrekkend vanuit films met het body-swap genre.
Freaky Friday Face Off werd een kleurrijk spektakel van zelfonderzoek, filosofische reflectie en dramatische wendingen, waarbij de grenzen van empathie en identiteit op speelse wijze werden verkend, eindigend in een groteske musicalscène die balanceerde tussen ontroering en kitscherigheid. De tekst werd geschreven door Florian Meijer en Marieke De Zwaan, gebaseerd op interviews, improvisaties en acts. De regie was in handen van Ward Weemhoff. Naast Wine

Dierickx, Florian Meijer van De Warme Winkel en een kat speelden ook gastacteurs Tessa Jonge Poerinck, die leeft met achondroplasie/klein-zijn, en de Marokkaans-Nederlandse Yassine Chigri mee. De onderlinge autobiografische gesprekken in de repetitieruimte vormden een belangrijke bron van materiaal en waren nodig voor de spelers om grenzen af te tasten, vertrouwen te winnen en zich te verdiepen in elkaar. Bezoekers benoemden dat als kracht: zij voelden dat zij getuige waren van een intiem en kwetsbaar spel met identiteiten. Dat maakte het stuk gelaagd én geslaagd. De meeslepende soundtrack van Marijn Brussaard en het ronddraaiend decor van Theun Mosk creëerden bovendien een bijna filmische ervaring.

Ook deze voorstelling, met een uitgebreide speellijst door heel Nederland, werd door de pers erg enthousiast ontvangen en goed bezocht. In 2024 volgt een groot aantal speelbeurten van deze tournee, ook in België.

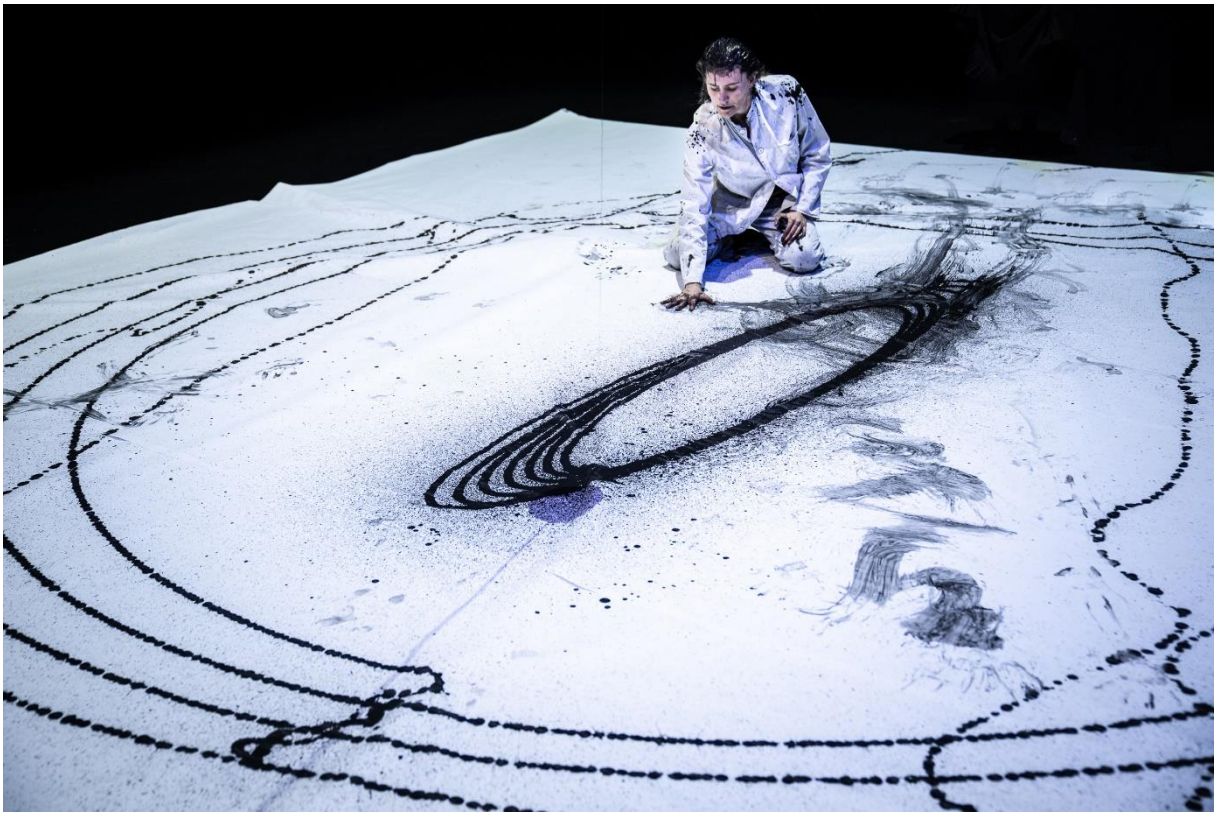
Freaky Friday Face Off (Foto: Sofie Knijff)

DE HONDENPOEP AANVAL

'Wie ook maar een beetje inzicht heeft in repetitieprocessen in het theater lacht zich ziek. (…) In plaats van poep, aanval, choreograaf en criticus is er iets veel beters te zien: een getheatraliseerde emailwisseling. (..) niemand speelt hier iemand (..) ongefilterd, genadeloos, grappig en slim.' (Süddeutsche Zeitung)

In coproductie met het Duitse Theaterhaus Jena, waar Wunderbaum van 2018 tot 2022 artistiek leider was, regisseerde Walter Bart in het najaar van 2023 de voorstelling *Die Hundekot Attacke*, in het Nederlands vertaald als *De Hondenpoep Aanval.* Een stuk gebaseerd op het waargebeurde incident tussen de gevierde choreograaf Marco Goecke en criticus Wiebke Hüster. Bij dit

incident smeerde de choreograaf, na een slechte recensie, de uitwerpselen van zijn teckel Gustav in het gezicht van de criticus. Hierop volgde internationaal veel verontwaardiging, en de choreograaf werd gecanceld. Er ontstond een maatschappelijk debat over de verhouding tussen kunst en kritiek. We zagen in het incident de perfecte voorstelling over cancel-cultuur, angst, hoogmoed en schoonheid. Ook bood het onderwerp ons de mogelijkheid om via de extreme machtsverhoudingen en misstanden in de danswereld naar de eigen verhoudingen in de theaterwereld te kijken.

De Hondenpoep Aanval (Foto: Joachim Dette)

Voor de ontwikkeling gebruikten we het concept van onze succesvolle voorstelling *Looking for Paul* uit 2010. We zien een groep die er onder grote tijdsdruk en interne spanningen niet in slaagt een première te verwezenlijken. De spelers besluiten de e-mails die ze tijdens het maakproces aan elkaar hebben geschreven voor te lezen en uiteindelijk toch een compilatie te tonen van het ontwikkelde materiaal. De e-mails schreven de jonge Duitse acteurs in Jena zelf, gebaseerd op eigen biografieën en onderlinge verhoudingen. Ook werkten we samen met de Italiaanse choreograaf Edoardo Cino – die zelf bij Goecke heeft gedanst – aan het deel waarin de acteurs met de moed der wanhoop een moderne dans uitvoeren. Cino vertelde dat de danswereld vaak door mannen gedomineerd wordt en dat vrouwelijke dansers vaak te maken hebben met stereotiepe genderpatronen. Dit vond zijn weerslag in de tekst, die daardoor steeds activistischer en feministischer werd.

De voorstelling werd een enorm succes en kon op groot enthousiasme van pers en publiek rekenen. Er kwamen meer recensenten dan ooit naar Jena. In totaal verschenen er tien recensies in media als die Suddeutsche Zeitung en MDR Kultur. Hiermee legden we de verhouding tussen

platteland en stedelijke regio's pijnlijk bloot. Theaters in de provincie worden alleen gezien als ze een schandaal veroorzaken – de voorstelling bleek een *self fulfilling prophecy*.

Het stuk werd uit bijna 700 producties geselecteerd voor het prestigieuze Theatertreffen in Berlijn, en is daar met tien andere winnaars te zien in mei 2024. Daarnaast spelen we eind april op het gerenommeerde festival Heidelberger Stückemarkt en in het voorjaar ook in Nederland.

Blablabla Act Now 2.0 (foto: David Hup)

BLA BLA BLA ACT NOW 2.0

Het woord 'vliegschaamte' kwam op, de Europese klimaatwet werd aangenomen en Greta Thunberg inspireerde wereldwijd miljoenen jongeren. Maar politieke idealen lijken het nog altijd af te leggen tegen economische belangen. Is het te laat?

In 2013 maakten we in een week een theatrale klimaatconferentie. Tien jaar later vonden we het tijd om de balans op te maken, en ontwikkelden we een *remake* van deze voorstelling: *Bla bla bla Act Now 2.0*. We stelden wederom een diverse grote groep samen van makers, dansers, toneelschool studenten en Rotterdammers. Matijs Jansen schreef samen met theatermaker en auteur Rebekka de Wit een nieuwe tekst, gebaseerd op de tekst uit 2013. Die bleek nog schrikbarend actueel.

Maarten van Otterdijk ontwierp een tribune op het toneel, van waar het publiek kijkt naar een 'echte' tribune waarop de conferentie plaatsvindt. De voorstelling begint als een behoorlijk realistische conferentie waar sprekers van verschillende landen hun beleid en belangen ten aanzien van klimaatverandering presenteren. Vervolgens zien we een CEO van het grootste

oliebedrijf ter wereld, en activisten die ontgroei als alternatief presenteren. De voorstelling eindigt met een persoonlijk gesprek tussen Rebekka en Matijs over de vraag hoe mensen zich moeten verhouden tot deze onzekere tijden.

We werkten in korte tijd samen met zes stagiairs van verschillende toneelscholen, twee dansers van Dalton Jansen (BLACK BIRDS), muzikant Tom van Wee, zeventien Rotterdamse vrijwilligers (uit de groep die eerder meewerkte aan *PLEIN*), en twee spelers van Urland. Met hulp van het technische team van Theater Rotterdam was het een geweldige *tour de force* van drie en een halve dag die verrassend goed uitpakte, en die voor veel inhoudelijke en sociale verbinding zorgde.

Programmamaker Renske Ebbers stelde in samenwerking met Stichting Aralez, een *grassroots* organisatie voor dekolonisatie, een inhoudelijk randprogramma samen waarbij het publiek na afloop van de voorstelling koos uit verschillende workshops. Bezoekers konden hulp krijgen om zelf activist te worden, leren wat zij konden bijdragen als ze liever geen activist wilden zijn en/of psychologische hulp ontvangen voor een eventuele klimaatdepressie.

We speelden twee keer voor een uitverkocht Theater Rotterdam met een gemêleerd en betrokken publiek: van jong tot oud, van activist tot criticaster.

REPETITIES WUNDERBAUM SPEELT LIVE (ONLINE GAAT HET MIS)

"Wat begint als een voorstelling over online gedrag en schermverslaving, verandert in een subtiel gearrangeerde komedie over de tegenstelling tussen de generaties. Het verrukkelijke 'Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)' verrast met een wrange twist en een subliem slot." ★★★★★ (NRC)

"Mijn moeder en ik hebben er goed om kunnen lachen, maar nog belangrijker praten en luisteren met elkaar" (Noah Bakker - stagiair Fonds21)

Het laatste deel van 2023 repeteerden we de voorstelling *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis*), die in januari 2024 in première ging. Op basis van interviews die we voerden op Rotterdamse middelbare scholen, variërend van vmbo tot vwo-niveau, schreef de Vlaamse auteur Annelies Verbeke een tekst over het conflict tussen ouders en kinderen over het gebruik van schermen en sociale media. Startpunt van de voorstelling is een uit de hand gelopen klassen-app conversatie tussen de ouders, die vervolgens door een docent live met hen wordt uitgepraat – volgens het principe van 'non-violent-communicatie'. In het niet al te vlot lopende gesprek komen onbegrip en generatieverschillen pijnlijk herkenbaar naar voren. Als de docent tegen het einde een onverwachte bekentenis doet, verandert de stemming.

We werkten voor deze hedendaagse voorstelling erg prettig samen met zes jonge stagiairs van verschillende toneelscholen, video ontwerper Noortje van den Eijnde, scenograaf Julian Maiwald en meesterdrummer Frank Rosaly. Op deze voorstelling, die bijzonder goed werd ontvangen door een relatief jong publiek en pers, blikken we terug in het jaarverslag van 2024.

Wunderbaum speelt live (online gaat het mis) (Foto: Sofie Knijff)

Activiteiten – reprises

In 2023 hernamen we *The Clowns Convention* en *La codista*.

THE CLOWNS CONVENTION

In een wervelende show gaat een groep internationale clowns op zoek naar een weg uit de crisis. Kunnen de clowns de mensheid redden van de ondergang? Hebben zij met hun patent op humor de laatste strohalm tegen polarisering in handen?

Ook het afgelopen jaar speelden we *The Clowns Convention* weer in Nederland, tijdens een kleine tournee van zes voorstellingen met het zwaartepunt in Rotterdam. In deze internationale show gaan acteurs van Wunderbaum en Theaterhaus Jena op zoek naar de clown in zichzelf. Op de muziek van beatboxer en muzikant Joost Maaskant (a.k.a. MAASK) presenteren zij nog nooit eerder vertoonde clownsacts en onderzoeken of deze nog wel relevant zijn. Met de opkomst van de horror clown en het verdwijnen van het circus is de reputatie van de clown in gevaar. Worden clowns nog wel serieus genomen? Zit de maatschappij nog wel te wachten op die confronterende spiegel?

Het stuk uit 2021 is een feest om te spelen. Ook het publiek blijft onverdeeld razend enthousiast. Het interactieve gehalte, de komische acts, de vrijheid van spelen en het samenspel met de Duitse acteurs leveren ons als spelers en makers veel op en ook de thematiek blijft actueel. We houden de voorstelling daarom graag op het repertoire.

LA CODISTA

"Ik wil niet de eerste zijn, liever de laatste. Hoe sneller de wereld gaat, hoe meer ik vertraag. Ik ga tegen de stroom in. Als een zalm. Voor een codista is de wereld andersom."

La codista is een persoonlijke tekst over identiteit en het verlangen soms langzamer te gaan. Gebaseerd op het verhaal van Giovanni Cafaro, een Milanees die zijn baan verloor en in de rij ging staan voor anderen tegen betaling, schreef Marleen Scholten een tekst over stilstaan. In de rij (la coda) vindt ze chaos en eenvoud, en mensen die samenkomen op een plek met maar één doel: wachten tot het aan hen is.

Voor dit project, dat Marleen al sinds 2020 speelt, interviewde ze verschillende inwoners van Italië over de betekenis van stilstaan, in de brede zin van het woord. Daarnaast stond ze in lange rijen om het mechanisme van wachten zelf te ondergaan. Voor de tekst won ze in Italië de nationale toneelschrijfprijs Antonio Conti. *La codista* werd bovendien door de Toneeljury geselecteerd voor het Nederlands Theater Festival 2022. De voorstelling speelde in 2023 regelmatig in binnen- en buitenland, onder meer tijdens het Edinburgh Festival Fringe met steun van de Regeling Programma Internationale Promotie van Fonds Podiumkunsten. De voorstelling werd na het festival, waar veel programmeurs aanwezig waren, verkocht aan festivals en theaters in Duitsland en Italië. Ook is de voorstelling in het voorjaar van 2024 nog een aantal keer in Nederland te zien. Marleen kan het stuk in het Italiaans, Nederlands, Duits en Engels spelen.

Nevenactiviteiten

We realiseerden in 2023 een flink aantal inhoudelijke nevenactiviteiten die ons werk, netwerk en bereik zichtbaar verbreden en diverser maken, zowel nationaal als internationaal. Met deze activiteiten maken we onze ervaring en expertise toegankelijk voor nieuwe publieken, en doen we zelf ook nieuwe ervaringen op.

De podcast van *Boze Bejaarden* van acht afleveringen is blijvend te beluisteren op verschillende online platforms zoals NPO Radio 4 en Spotify. De teller staat inmiddels op meer dan 15.000 luisteraars.

In 2023 startte ons driejarige mentorschap bij het internationale BETA CIRCUS, waarvoor we werden gevraagd naar aanleiding van *The Clowns Convention*. Over het initiatief: "BETA CIRCUS Participatory experience is a cooperation project that aims to create a European transnational opportunity to explore the participatory circus as a future trend to engage the public participation in the circus creative process, letting the audience become co-authors, editors, and observers of the artistic work." Binnen dit Europese netwerk gaf Marleen in Portugal een presentatie aan dertig internationale kunstenaars over het werken met vrijwilligers uit verschillende gemeenschappen. Ook nam ze deel aan een panelgesprek over hetzelfde onderwerp. In 2024 volgen meer live bijeenkomsten.

Bij *Il disperato* in Frascati organiseerden we samen met programmamaker Shula Tas een interview en publiek gesprek met Marieke Liem, hoogleraar Geweld en Interventies aan de Universiteit Leiden om het actuele probleem van femicide bespreekbaar te maken.

Voor *Bla bla bla Act Now 2.0* in Theater Rotterdam stelde freelance programmamaker Renske Ebbers een uitgebreid participatief randprogramma van workshops samen, in samenwerking met Stichting Aralez die zich inzet voor wereldwijde verandering op het gebied van duurzaamheid en kolonialisme.

In het kader van *John & Gena* organiseerden we verschillende filmavonden in Rotterdam (Cinerama) en Amsterdam (Lab111) waar, in aanloop naar de voorstelling, een aantal films van John Cassavetes en Gena Rowlands werd vertoond. Ook hebben we bij *John & Gena* nagesprekken georganiseerd.

Voor *The Clowns Convention* organiseerden we een aantal nagesprekken, onder meer voor bezoekers in Breda en Rotterdam.

Tijdens een van de voorstellingen van *La codista* in Edinburgh is een live audiobeschrijving georganiseerd. Via een koptelefoon werd gedetailleerd beschreven wat er gebeurde op het podium, waardoor de voorstelling ook voor blinden en slechtzienden goed te volgen was. Daarnaast gaf Marleen een aanvullende presentatie voor internationale programmeurs, tijdens de Edinburgh Fringe Society die de gemeenschappen rondom het festival bij elkaar brengt.

Als randprogramma bij de voorstelling *PLEIN* maakte schrijver en programmamaker Ernest van der Kwast voor ons een speciale editie van zijn talkshow *Rotterdam Late Night*, de stedelijke talkshow over kunst, cultuur, politiek, stadsontwikkeling en maatschappelijke onderwerpen. De editie, over leefbare en inclusieve pleinen, werd gerealiseerd in samenwerking met het Nieuwe Instituut. Te gast waren onder meer 'pleinmoeder' Radha Jiawan, architect Adriaan Geuze en architect/designer Nacor Martina. Hiphopper Ruwel Emers verzorgde de muziek tijdens de drukbezochte avond in de grote zaal van de TR25 Schouwburg.

Schrijver en regisseur Mike White (bekend van *The White Lotus*/HBO) heeft zijn optie op de rechten van onze film *Stop Acting Now* (2016) verlengd. Er zijn nog steeds serieuze plannen om deze film tot een serie te bewerken.

Impact corona

In 2023 ondervonden wij nog enkele lichte gevolgen van de coronacrisis. De voorstelling *John & Gena* werd relatief weinig verkocht, vanwege het stuwmeer aan aanbod van de jaren ervoor. Ook hadden wij meer moeite dan gewoonlijk om beschikbare technici te vinden. Inmiddels heeft Wunderbaum weer een vaste, stabiele kern van technici die ons ondersteunt bij producties. Er werden geen voorstellingen meer afgelast vanwege ziekte en/of personeelstekort. De effecten van de moeilijke corona jaren lijken daarmee echt voorbij.

Rotterdam Late Night (foto: Aad Hogendoorn)

Publieksbereik

In 2023 maakten we 7 nieuwe producties, en speelden we 2 reprises. We realiseerden 81 speelbeurten, waarvan 50 voorstellingen in de grote zaal. In totaal speelden we voor 12.387 bezoekers. Online bereikten we 15.000 luisteraars voor onze online podcast *Boze Bejaarden*.

Het aantal bezoekers is minder dan begroot, ondanks het grote aantal speelbeurten en het hoge aantal nieuwe producties. Enerzijds is het lagere aantal formeel getelde theaterbezoeken te verklaren doordat de voorstelling *PLEIN* zowel in Rotterdam als in Brazilië uit artistieke overwegingen een lage bezoekerscapaciteit had (maar wel een groot aantal toevallige passanten die getuige waren van het stuk). Anderzijds speelden we veel kleine producties: voorstellingen zoals *La codista* en *Il disperato* stonden met name in kleinere zalen. De grote zaal producties als *The Clowns Convention*, *Freaky Friday Face Off* en *John & Gena* trokken in verhouding grotere aantallen bezoekers.

Spreiding

We speelden in Nederland 17 maal in de standplaats Rotterdam, en 43 keer erbuiten. Onze regionale spreiding is daarmee toegenomen. We hebben de lijst van speelplekken in Nederland de afgelopen drie jaar behoorlijk uitgebreid. Aanvankelijk speelden we vooral in de grote steden. Maar met name sinds de tournee van *The Clowns Convention* spelen we ook in steden als Nijmegen, Arnhem, Groningen, Bergen op Zoom, Delft en Gouda. De interesse van deze huizen is blijvend: Wunderbaum wordt in de komende jaren teruggevraagd. Het is onze ambitie om dit fijnmazige nationale netwerk te verstevigen, de producties langer en vaker te spelen en de

landelijke dekking te verbreden en verdiepen. De komende jaren willen we onze voorstellingen ook aanbieden aan huizen in Alkmaar, Maastricht, Leiden en Leeuwarden. In vergelijking met de afgelopen jaren willen we minder produceren, maar wel duurzamer met onze producties omgaan. We willen ze vaker spelen, door bijvoorbeeld langer op locatie te spelen en/of door meer wendbare voorstellingen te produceren.

Internationaal tellen we 38 speelbeurten. Daarmee staan we inmiddels wat internationale activiteiten betreft op de dertiende plek op de ranglijst van DutchCulture. We lichten er aan aantal uit:

In Italië schoot Wunderbaum de afgelopen jaren flink wortel. Marleen Scholten won voor haar tekst *La codista* de Italiaanse nationale toneelschrijfprijs Antonio Conti. Daarnaast is het prestigieuze festival RomaEuropa inmiddels een vaste speelplek geworden. We spelen er in oktober 2024 voor de derde keer, dit keer met *Il disperato* dat al eerder in Lugano in première ging.

In Duitsland kan Wunderbaum voortbouwen op de bekendheid die door onze leiding van Theaterhaus Jena ontstond. In oktober 2023 kreeg Theaterhaus Jena (onder meer vanwege de artistieke leiding van Wunderbaum) de prestigieuze Theaterpreis des Bundes, toegekend door de Duitse cultuurminister Claudia Roth. Bovendien maakten we dit jaar nog twee coproducties in Jena: *John & Gena* en *Die Hundekot Attacke* (*De Hondenpoep Aanval*). Deze laatste voorstelling werd geselecteerd voor Theatertreffen 2024 in Berlijn.

In Brazilië maakten we met lokale makers en gemeenschappen de productie *PLEIN/PRAÇA* die in maart in première ging op het Curitiba Festival, op het Praça Santos Andrade.

In het Verenigd Koninkrijk speelden we in 2023 twee weken lang op het Edinburgh Festival Fringe.

In België heeft Wunderbaum door de jaren heen een vast en enthousiast publiek opgebouwd, met name in Gent.

In Oostenrijk staat in de lente van 2024 een nieuwe productie op de agenda tijdens het Tangente Festival für Gegenwartskultur, *Alfa Romeo und die elektrische Giulietta*, waarvoor we samenwerken met acteurs uit het ensemble van het Landestheater Niederösterreich. De voorstelling zal in juni 2024 ook op het Holland Festival te zien zijn.

We werken met behulp van de Regeling Programma Internationale Promotie van het Fonds Podiumkunsten aan de uitbreiding van ons internationaal netwerk aan speelplekken. We hebben daarvoor de agenten Paolo Aniello en Jimmy-Pierre de Graaf geëngageerd.

In de bijlage is een speellijst opgenomen.

Stakeholders

THEATER ROTTERDAM

Onze belangrijkste partner is Theater Rotterdam. Na jarenlange samenwerking heeft onze uitwisseling iets organisch gekregen. Theater Rotterdam biedt een jaarlijkse coproductie bijdrage, en de mogelijkheid onze voorstellingen bij hen in première te laten gaan. Er ontstaan inspirerende samenwerkingen met andere aan het theater gelieerde makers, we zijn in een doorlopend artistiek gesprek over hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen en artistieke stromingen, en delen kennis, ervaring en middelen met elkaar. We zijn dan ook heel blij met de steun van Theater Rotterdam.

De koers die Theater Rotterdam is ingeslagen rondom meerstemmigheid en maatschappelijke urgentie biedt ons nog meer mogelijkheden om buiten het eigen netwerk te opereren. De samenwerking biedt Wunderbaum inhoudelijke inspiratie, andere bronnen en disciplines, en een geweldige infrastructuur om binnen te werken. Andersom biedt Wunderbaum Theater Rotterdam meer internationale slagkracht en een sterke verbinding met de stad, de wijken en haar bewoners. Op artistiek vlak werkten we het afgelopen jaar samen met de aan Theater Rotterdam verbonden makers Dalton Jansen (BLACK BIRDS), Nicole Geertruida, Urland en verschillende aan Theater Rotterdam gelieerde dansers.

In 2023 realiseerden Wunderbaum en Theater Rotterdam samen twee grote publieke projecten: de locatievoorstelling *Track: PLEIN*, als 'openingstrack' van het culturele seizoen, en de remake van de voorstelling *Bla bla bla Act Now*. De educatieafdeling van Theater Rotterdam hielp ons om, naast het reguliere Wunderbaum en Theater Rotterdam publiek, zoveel mogelijk verschillende Rotterdamse scholieren in de zaal te krijgen. Ook ondersteunde de afdeling onze freelance medewerker Anne Marie Westerveen bij het ontwikkelen van haar educatieprogramma rondom de recente voorstelling *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)*.

Wunderbaum is inmiddels bestuurlijk volledig ontvlochten van Theater Rotterdam, maar is sinds de ontvlechting een heldere alliantie-overeenkomst afgesloten. Theater Rotterdam geeft Wunderbaum een jaarlijkse coproductie bijdrage van 100.000 euro. Omgekeerd koopt Wunderbaum een vast aantal diensten (publiciteit, financiële administratie, personeelszaken, ICT en kantoorfaciliteiten) in bij Theater Rotterdam. Deze overeenkomst wordt door alle partijen als prettig ervaren.

Wunderbaum vroeg inmiddels ook zelfstandig aan voor het Cultuurplan van de Gemeente Rotterdam. We zijn dus niet langer onderdeel van de aanvraag van Theater Rotterdam. Sinds afgelopen jaar legt Wunderbaum ook op eigen titel de verantwoording af voor de ontvangen subsidie.

THEATERHAUS JENA

In de zomer van 2022 eindigde ons artistiek leiderschap bij Theaterhaus Jena. Onze scenograaf Maarten van Otterdijk bleef echter artistiek leider van het theater, samen met regisseur Lizzy Timmers. Samen met hen maakten we nog twee voorstellingen in coproductie met het theater:

John & Gena en *De Hondenpoep Aanval*. Vanaf de zomer 2024 komt er een nieuwe artistieke leiding, waardoor nieuwe samenwerkingen nog ongewis zijn.

FONDSEN EN COPRODUCENTEN

Wunderbaum ontving in 2023 veel coproductie bijdragen. Naast onze vaste coproductie bijdrage van Theater Rotterdam, ontvingen we bijdragen van de Lizzy Timmers Groep (voor *John & Gena*), O. Festival (voor *Boze Bejaarde*n) Theaterhaus Jena (voor *John & Gena* en de *Hondenpoep Aanva*l) en de Warme Winkel (voor *Freaky Friday Face Off*). Ook gaf Theater Rotterdam naast onze reguliere coproductie bijdrage twee extra bijdragen voor de productie van *Track: PLEIN* en *Bla bla bla Act Now 2.0*.

Daarnaast ontving de stichting verschillende subsidies. Voor *PLEIN/PRAÇA* in Brazilië ontvingen we een bijdrage voor de reis- en verblijfskosten van Fonds Podiumkunsten, en voor *Boze Bejaarden* ontvingen we bijdragen van Erasmus Stichting, Fonds Sluyterman van Loo en Stichting RCOAK. Tot slot ontvingen we een bijdrage van de Regeling Programma Internationale Promotie van het Fonds Podiumkunsten. Deze bijdrage zetten we in 2024 onder meer in voor de honoraria van twee tijdelijke medewerkers om ons internationale netwerk te vergroten.

OVERIGE PARTNERS

We werkten afgelopen jaar met verschillende maatschappelijke partners samen. Voor *Track: PLEIN* werkten we met de Pauluskerk. Samen met Rotterdam Late Night en het Nieuwe Instituut maakten we een nevenprogramma bij de voorstelling. De Braziliaanse versie van *PLEIN* maakten we samen met de productiemaatschappij Corpo Rastreado en het Nederlandse Consulaat. Daarnaast werkten we dit jaar samen met Stichting Aralez voor het contextprogramma bij *Bla Bla Bla Act Now 2.0*. Voor *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)* werken we met diverse scholen als de Mavo Centraal in Rotterdam, de Theaterhavo in Rotterdam, de Theater MBO en de drie Toneelacademies in Amsterdam, Arnhem en Maastricht.

Educatie en Talentontwikkeling

Gekoppeld aan de verschillende projecten realiseerden we in 2023 meerdere activiteiten op het gebied van educatie en talentontwikkeling. Ook begeleidden we een aantal makers bij het ontwikkelen van hun eigen projecten.

Matijs adviseerde documentairemaker Nirit Peled, die voor het IDFA een theatrale presentatie maakte gebaseerd op haar eerdere documentaire *Moeders.* De documentaire gaat over moeders wiens kinderen door de gemeente Amsterdam aangemerkt worden als kinderen die in de toekomst mogelijk in aanraking komen met politie en justitie. Met een speciaal ontwikkeld algoritme, dat op basis van het aantal contacten met de politie kinderen van een label voorziet, zou voorspeld worden wie op latere leeftijd mogelijk in de problemen komt. Nirit stelde vragen bij de betrouwbaarheid en wenselijkheid van een dergelijk systeem, en deed uitgebreid onderzoek. Matijs adviseerde Nirit, samen met videokunstenaar Keez Duyves en grafisch ontwerper Amir Avraham, over hoe dit onderwerp theatraal te maken. Daarnaast hielp hij Nirit met het opzetten van de dramaturgische lijn voor de voorstelling.

Marleen werkte in het kader van het mentorschap bij BETA CIRCUS met dertig internationale kunstenaars uit het vakgebied, op basis van onze voorstelling *The Clowns Convention*, en vertelde meer over collectief werken met vrijwilligers in een theatrale setting.
Maartje Remmers begeleidde en adviseerde een jaar lang een van de studenten van het Excellentie Jaar van de MBO Theaterschool in Rotterdam. Ook was Maartje artistiek coach bij het Rotterdamse gezelschap Onderwater Producties voor hun voorstelling *Escaperoom Reality*.

Bij zowel *Bla bla bla Act Now 2.0* als bij *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)* werkten we samen met een diverse groep studenten van verschillende toneelscholen. Het gaat om zes spelers die we gaandeweg meenamen in onze manier van werken, en om stagiair regieassistentie Sasha Kurensky die een rots in de branding werd. Bij *PLEIN* werkten we intensief samen met studenten van de MBO Theaterschool. We coachten deze studenten op artistiek gebied, en lieten hen tegelijkertijd kennismaken met de praktische zaken rondom het maken van een voorstelling.

Workshop Wunderbaum speelt live (online gaat het mis) (Foto: David Hup)

Ook werkten we fijn samen met theatermaker Anne Marie Westerveen, die met hulp van de educatieafdeling van Theater Rotterdam een mooi educatieprogramma over het gebruik van mobiele telefoons en het verbod op scholen ontwikkelde bij *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)*. Ze gaf de workshop aan meer dan 400 scholieren die begin 2024 allemaal ook de voorstelling bezochten.

Code diversiteit & inclusie

EVALUATIE 2023

Op het gebied van diversiteit en inclusie maakte Wunderbaum in 2023 enkele belangrijke en mooie stappen, zowel wat betreft kennisontwikkeling als in nieuwe samenwerkingen. We richtten ons het afgelopen jaar wat betreft de vier P's met name op de diversiteit van partners en programma, in de hoop en overtuiging daarmee ook de inclusiviteit en diversiteit aan de kant van publiek en personeel te bevorderen. We lichten graag toe hoe we dat hebben aangepakt en wat daarvan de uitkomsten zijn.

PROGRAMMA

Met name *PLEIN* was een voorstelling waarbij we artistiek inhoudelijk de ruimte gaven aan verschillende perspectieven en stemmen in de stad, zowel in Brazilië als in Rotterdam. Met *PLEIN* boog Wunderbaum zich over de vraag: wat is een ideaal plein en wat juist niet? En kan een goed vormgegeven plein ons stimuleren onze eigen bubbel te verlaten? Met groot succes en vanuit een gedeelde betrokkenheid werkten we samen met lokale bewoners en omwonenden, met brassbands en dansgroepen als Voguers, met vakexperts als stedenbouwkundigen, met de Pauluskerk, met vele vrijwilligers en indirect met een groot Nederlands en Braziliaans publiek van passanten dat onbewust onderdeel werd van de voorstelling.

Ook in *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)* gaven we ruimte aan verschillende perspectieven, met name aan de jongere generatie. We betrokken een diverse groep jongeren bij het creatieproces van de voorstelling, gingen uitgebreid met hen in gesprek en gaven hun een prominente plek op het podium. Eerder gaven we aan ouderen die plek, in *Boze Bejaarden*: een stuk met hoofdrollen voor een geheel andere generatie, met andere ervaringen rondom liefde en vriendschap. Voor *Bla bla bla Act Now 2.0* gingen we de dialoog aan met betrokkenen bij klimaatkwesties en *grassroots* bewegingen, die kritisch kijken naar kolonisatie en de destructieve werking van het kapitalisme op onze aarde. Hun perspectief, vaak vanuit een andere culturele achtergrond, vult dat van ons als makers aan. En in *Freaky Friday Face Off* stond de dialoog over (gender)identiteit centraal. Niet alleen in het maakproces maar ook in de overdracht naar publiek schiep deze voorstelling nadrukkelijk ruimte voor de kwetsbaarheden van een uitwisseling over identiteit en lichamelijkheid. Het feit dat Wunderbaum meertalig werkt, en de producties zowel lokaal als over landsgrenzen heen reiken, biedt bovendien een cultureel-maatschappelijke diversiteit die we niet zouden vinden in werken met enkel Nederlands materiaal of publiek.

PARTNERS

Voor de locatievoorstelling *PLEIN* werkten we met zo'n 50 muzikanten, performers en bewoners. Het was voor ons belangrijk dat deze partners een afspiegeling vormden van respectievelijk Curitiba en Rotterdam, en verschilden in gender, etniciteit, beperking, seksuele oriëntatie, religie, sociaaleconomische status, opleidingsniveau en leeftijd – maar ook in vakdiscipline en (theater)traditie. Ter voorbereiding op het maakproces interviewden studenten Kunst- en Cultuursociologie de verschillende betrokkenen. De resultaten van deze interviews werden verwerkt in de tekst van de voorstelling. De betrokken groepen kregen zo letterlijk een

stem in de voorstelling. Met *PLEIN* ontstond bovendien een hechte groep, van theatertechnici tot vrijwilligers, met nieuwe verbindingen die we niet hadden voorzien. De groep vrijwilligers en dansers van *Bla bla bla Act Now 2.0* bestond voor een groot deel uit dezelfde mensen als bij *PLEIN*, waarbij we concreet merkten dat de samenwerking en communicatie steeds soepeler verliep.

Ook organisatorisch leerde een project als *PLEIN* ons veel over werken met diverse groepen en perspectieven. We hadden bijvoorbeeld onderschat dat de transgender personen van de Vogue groep zich niet veilig zouden voelen op het Schouwburgplein. Daarnaast bleek communicatie via e-mail een obstakel voor de jongere stagiairs – zij reageerden alleen via Whatsapp. Ook voor *Wunderbaum speelt LIVE (online gaat het mis)* werkten we, zowel in de voorbereiding als op het podium, met jonge studenten. Het stuk over de maatschappelijke implicaties van ons schermgebruik werd geschreven op basis van interviews met jongeren van onder meer Mavo Centraal, de MBO Theaterschool, de Theaterhavo in Rotterdam en diverse toneelscholen uit heel Nederland. De ervaringen en perspectieven van deze leerlingen bepaalden voor een belangrijk deel de tekst en dramaturgie van het project. De studenten die aan het project meewerkten beïnvloedden het stuk zowel inhoudelijk, door ideeën voor situaties en scènes te bedenken, als in meer praktische zin: welk taalgebruik past bij hun online leven? We hebben hiervan geleerd dat inclusief werken alleen bestaat als we kunnen zien waar we, als Wunderbaum en in relatie tot de mensen met wie we werken, onze toegankelijkheid kunnen verbeteren.

Andere belangrijke partners die ons een diverser en inclusiever perspectief bieden zijn bijvoorbeeld dansprofessional Edoardo Cino over genderongelijkheid en hiërarchishce machtstructuren (bij *Die Hundekot Attacke*), Marieke Liem, criminologe en hoogleraar Geweld en Preventie aan de Universiteit Leiden over femicide (bij *Il disperato*), acteur Tessa Jonge Poerink die leeft met de botgroeistoornis achondroplasie (bij *Freaky Friday Face Off*), Italianen over armoede en leven in de arbeidersklasse (bij *La codista*), Stichting Aralez over dekolonisatie en samenleven met het niet-menselijke (bij *Bla bla bla Act Now 2.0*), de audiobeschrijvers die een live vertaling maakten voor slechtzienden (bij *La codista* in Edinburgh), de urban en hiphop dansers van Dalton Jansen (bij meerdere projecten) en de dak- en thuisloze bezoekers van de Pauluskerk (bij *Track: PLEIN*).

PUBLIEK

We bereikten, naast een traditioneel wat ouder en vast theaterpubliek, in 2023 ook nieuwe publieksgroepen. Door te werken met jonge stagiairs merkten we bij *Bla bla bla Act Now 2.0*, en daarna *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)* gelijk een verandering in ons publiek. Het publiek bestond uit opvallend veel jonge mensen en studenten. Het was goed om te zien dat nieuwe groepen op het podium en een speciaal ontwikkeld educatieprogramma ook leidden tot nieuwe bezoekers. Daarnaast speelden we specifiek dit jaar voor diverse publieksgroepen als verzorgingshuisbewoners, (klimaat)activisten, buurtbewoners, dak- en thuislozen, en mensen uit de lhtbqia+ gemeenschap. De wens om een breder publiek te trekken blijft echter een aandachtspunt. Wij willen ons hierbij in eerste instantie met name richten op een jonger publiek.

Wij hopen tegelijkertijd door onze partners en programma een potentieel nieuw publiek aan te kunnen spreken: een publiek dat het niet direct gewend is om naar het theater of naar een theaterfestival te gaan, maar misschien wel affiniteit heeft met de onderwerpen en thema's die we aanstippen. Het werken op locatie, in de buitenruimte, in een educatieve of zorginstelling, online of in mentorprogramma's heeft daar de afgelopen jaren zeker al aan bijgedragen, maar we kunnen nog veel directer nieuwe doelgroepen benaderen en betrekken. We richten ons daarbij in elk geval op de volgende doelgroepen van het Culturele Doelgroepenmodel (CDM) dat ontwikkeld werd door Rotterdam Festivals: Stadse Alleseters, Weelderige cultuurminnaars, Kindrijke Cultuurvreters en Klassieke Cultuurliefhebbers. Dit voorjaar laten we een publieksonderzoek uitvoeren, om een betere blik te hebben op de samenstelling van ons huidige publiek.

In de voorstelling *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)* vroegen we aan de deelnemende jonge gastacteurs ons te helpen in de communicatie van de voorstelling, en ons te ondersteunen bij onze social mediacampagnes. Wij hoopten hierdoor de juiste toon en taal te vinden voor het bereiken en bedienen van een jonge diverse doelgroep. Afhankelijk van de resultaten zullen wij hiermee de komende periode verder experimenteren, zowel in de inhoudelijke programmering als in de communicatiestrategie en het publieksbereik.

PERSONEEL

De diversiteit in onze organisatie (de P van personeel) loopt nog wat achter, met name omdat het vaste kantoorpersoneel van Wunderbaum qua samenstelling stabiel is. Dit jaar waren er geen vacatures voor vaste ondersteunende functies in de organisatie. Tegelijkertijd merken wij dat het bij inhuren van medewerkers verleidelijk is te zoeken vanuit ons bestaande netwerk, zeker als er haast geboden is. We hebben voor de komende jaren het voornemen hier meer tijd voor te nemen. Onze doelstelling is om bij toekomstige vacatures minstens één nieuwe medewerker met een andere achtergrond aan te nemen, zodat de samenstelling van het kantoorpersoneel minder homogeen zal zijn.
De samenstelling van de stagiairs en freelancers was dit jaar wel divers. Zo werkten we met jonge en oude acteurs van kleur, een non-binaire acteur, verschillende transgender personen, en meerdere acteurs en artiesten vanuit de lhbtqia+ gemeenschap.

KENNISONTWIKKELING

Er is dit jaar veel ingezet op kennisontwikkeling over diversiteit in de organisatie. Met het voltallige gezelschap volgden we een op maat gemaakte verkenningssessie Diversiteit & Inclusie van cultureel antropoloog en socioloog Siela Ardjosemito-Jethoe. Deze sessie werkte goed om alle medewerkers mee te nemen in het veranderproces, en om na te denken over onze missie en de rol van diversiteit daarin. Ook volgden enkele medewerkers een vervolgtraining Inclusief Leiderschap over sociale veiligheid en een inclusieve werkomgeving, georganiseerd door de BeHr Groep. Tijdens deze workshop leerden we over de spelregels voor het voeren van een veilig gesprek. Ook voerden wij enkele gesprekken over de Code Diversiteit & Inclusie met ons bestuur. Tot slot gingen we met enkele medewerkers naar de film *White balls on walls* over de transitie naar een inclusiever Stedelijk Museum, met aansluitend een georganiseerd nagesprek.

De komende periode willen we deze lijn graag voortzetten. Wij blijven ons wat betreft diversiteit en inclusie vooral op ons programma en onze partners richten, omdat wij denken dat hier nog meer ontwikkeling mogelijk is – en dat deze route ons een ingang biedt tot een diverser en inclusiever publiek. We creëren op deze manier verbindingen, via inhoudelijke samenwerkingen, met bestaande netwerken waar we anders niet gauw toegang toe hebben. We kijken daarbij kritisch naar onze eigen positie: we zijn een witte acteursgroep met een westerse achtergrond, en dat brengt implicaties en privileges met zich mee. Het voelt voor ons het meest organisch om vanuit onze intrinsieke artistieke motivatie te beginnen, en vanuit daar verder uit te reiken naar andere makers en hun gemeenschappen. In onze voorstellingen zullen we zoals gebruikelijk verschillende sociaal-culturele en (identiteits-)politieke onderwerpen agenderen rondom het spanningsveld tussen individu en groep, en het lokale en het globale. In geplande voorstellingen zullen deze verschillende perspectieven zeker aan de orde komen en tegen het licht worden gehouden, in nauwe samenwerking en gedeelde collectieve processen met anderen.

Ook werken we de komende Kunstenplanperiode opnieuw discipline overstijgend, met veel verschillende mensen en vrijwilligers van buiten het theater (zoals bijvoorbeeld jongeren in de jeugdzorg in samenwerking met Studio 52nd en dichter Ishmael Kamara voor een voorstelling over de haven) en intensiveren wij onze artistiek-inhoudelijke samenwerking met urban choreograaf Dalton Jansen. Na de positieve ervaringen met *Wunderbaum speelt live (online gaat het mis)* hebben we ons bovendien ten doel gesteld om meer met jongere stagiairs te werken, bijvoorbeeld voor de geplande voorstellingen rondom het werk van de Zwitserse schrijver Sibylle Berg.

Governance Code Cultuur

We volgen de aanbevelingen van de Governance Code Cultuur. We hebben sinds 2021 een nieuw bestuur en nieuwe statuten, die volgens de wettelijke richtlijnen Wet en Bestuur zijn opgesteld. Ook zijn de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit & Inclusie leidend geweest bij het samenstellen van het bestuur.

Het bestuur bestaat uit vijf leden, en vergadert vier keer per jaar. De bestuursleden beschikken over zowel bestuurlijke- en juridische-, als financiële kwaliteiten en ervaring. De stichting hanteert een bestuurs- en procuratiereglement waarin de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd. In dit reglement is tevens een protocol opgenomen over het voorkomen en behandelen van mogelijke belangenverstrengeling. Ook is er een profiel van alle bestuursleden opgesteld.

Het beoordelen van de voorstellen en besluiten van de directie gebeurt binnen het wettelijk vastgesteld toezichtkader. Via publicaties als het jaarverslag en de jaarrekening verantwoordt de stichting zich jaarlijks. Een door het bestuur aangestelde accountant controleert de jaarcijfers. Met deze accountant wordt jaarlijks overleg gevoerd. De stichting hanteert een rooster van aan- en aftreden. De leden hebben een maximale zittingstermijn van tweemaal een periode van ten hoogste vier jaar.

Alle jaarverslagen worden gepubliceerd op de website. Ook is de stichting transparant over de beloning van freelancers, bestuursleden en medewerkers. In de bestuursvergaderingen zijn bovendien interne- en externe belanghebbenden vastgesteld. Om in kaart te brengen of het bestuur naar wens functioneert, deden we in 2022 een Zelfevaluatiescan van Cultuur + Ondernemen, met positief resultaat. De bestuursleden verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.

Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector

Fair pay is voor ons een vanzelfsprekendheid: goed werk wordt fair beloond. Niet alleen de vaste medewerkers zijn ingeschaald en worden betaald volgens de Cao Toneel en Dans, ook voor tijdelijk ingehuurde medewerkers en zelfstandigen en stagiairs geldt de cao. Een groot deel van onze middelen zetten we in ter inkomensvorming van kunstenaars en artistieke medewerkers. Bij tal van voorstellingen nodigen we muzikanten, gastacteurs, dramaturgen, regisseurs, schrijvers of programmamakers als artistieke partners uit. Er worden contracten omtrent de betaling van auteursrechten gesloten. Al onze afdelingen verhouden zich actief en positief tot de kernwaarden solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie.
Wat betreft sociale veiligheid volgen we de interne gedrags- en integriteitscode van Theater Rotterdam en de richtlijnen van het NAPK. Deze richtlijnen worden aan het begin van iedere productie met alle medewerkers gedeeld. Ook wordt iedereen gewezen op de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon. Sinds afgelopen jaar hebben wij een gediplomeerd vertrouwenspersoon in de persoon van Demelza Werner, tevens directiesecretaris bij Theater Rotterdam. We wijzen onze medewerkers bovendien op het bestaan van Mores, het centrale meldpunt ongewenste omgangsvormen van de podiumkunsten-, film- en televisiesector.

Risicoanalyse

De afgelopen jaren waren wij als gezelschap bevoorrecht doordat we verzekerd waren van structurele subsidie van zowel Fonds Podiumkunsten als de Gemeente Rotterdam. Daarnaast ontving de stichting een jaarlijkse coproductie bijdrage van alliantiepartner Theater Rotterdam. Samen met recettes en uitkoopsommen stelden deze inkomsten Wunderbaum in staat een gezonde bedrijfsvoering te voeren. De coproductie bijdrage van Theater Rotterdam is inmiddels opnieuw vastgesteld voor de komende vier jaar. De meerjarige subsidies en projectsubsidies zijn vanzelfsprekend nog onzeker. Ook zorgt het huidige politieke klimaat voor onzekerheid, maar voor nu heeft Wunderbaum voldoende reserves en een gevarieerde financieringsmix om eventuele financiële tegenvallers op te vangen.

Organisatorisch zijn we momenteel stabiel. Van de elf medewerkers hebben tien een vast contract bij het gezelschap. De tevredenheid van de medewerkers is hoog, en het ziekteverzuim en het personeelsverloop is laag, al hadden wij in 2023 voor het eerst één langdurige zieke medewerker. Wel zorgt dit langzame verloop voor steeds hoger wordende personeelskosten omdat alle medewerkers jaarlijks een salarisverhoging ontvangen (conform de cao). Momenteel ondervinden wij geen last van het algemeen heersende personeelstekort in Nederland, maar dit zou potentieel wel een risico in de toekomst kunnen vormen.

Om het risico van arbeidsongeschiktheid te ondervangen, hebben wij sinds 2021 een ziekteverzuimverzekering voor het kantoorpersoneel. Tot op heden hadden wij hier een financiële reserve voor, maar het bestuur en de zakelijk directeur vonden het belangrijk om het financiële risico op uitval te minimaliseren. Omdat het financieel en inhoudelijk minder ingrijpend is wanneer een acteur uitvalt (in het collectief kunnen de prestaties vaak makkelijk worden overgenomen door de andere acteurs), hebben we besloten de acteurs niet te verzekeren. We behouden de financiële reserve vooralsnog wel voor eventuele transitievergoedingen en/of vervanging van de acteurs.

Een uitgebreid financieel verslag en een toelichting op de exploitatierekening volgt hieronder.

JAARREKENING

Balans

BALANS		
ACTIVA	***Huidig Boekjaar***	***Vorig Boekjaar***
Immateriële Vaste Activa	€ 0	€ 0
Materiële Vaste Activa	€ 0	€ 0
Financiële Vaste Activa	€ 0	€ 0
Totale Vaste Activa	€ 0	€ 0
Voorraden	€ 0	€ 0
Vorderingen (1)	€ 83.530	€ 42.157
Effecten	€ 0	€ 0
Liquide middelen	€ 636.250	€ 668.459
Totale Vlottende Activa	€ 719.780	€ 710.716
TOTAAL ACTIVA	€ 719.780	€ 710.616
PASSIVA	***Huidig Boekjaar***	***Vorig Boekjaar***
Algemene Reserve	€ 170.386	€ 110.342
Bestemmingsreserves	€ 194.865	€ 196.593
Bestemmingsfonds FPK	€ 11.186	€ 41.284
Bestemmingsreserve FPK	€ 0	€ 120.000
Totaal Eigen Vermogen	€ 376.437	€ 468.219
Voorzieningen (1)	€ 0	€ 0
Langlopende Schuld Startvoorschot Fonds Podiumkunsten	€ 0	€ 105.675
Overige langlopende schuld	€ 0	€ 0
Totale langlopende schuld	€ 0	€ 105.675
Kortlopende Schuld Startvoorschot Fonds Podiumkunsten	€ 105.675	€ 136.722
Overige Kortlopende schuld	€ 237.668	€ 0
Totale Kortlopende schuld	€ 343.343	€ 136.722
TOTAAL PASSIVA	€ 719.780	€ 710.616

Exploitatierekening

BATEN			
	Huidig Boekjaar	***Begroting*** **niet wijzigen**	***Vorig Boekjaar***
1a. Publieksinkomsten binnenland	€ 48.368	€ 80.000	€ 59.216
Recette	€ 4.541	€ 0	€ 3.842
Uitkoop	€ 4.000	€ 0	€ 15.050
Partage	€ 39.827	€ 0	€ 40.324
1b. Publieksinkomsten buitenland	€ 10.000	€ 0	€ 14.351
1. Totaal publieksinkomsten	€ 58.368	€ 80.000	€ 73.567
2. Sponsorinkomsten	€ 0	€ 0	€ 0
3a. Baten coproducties	€ 285.034	€ 100.000	€ 163.972
3b. Overige inkomsten	€ 0	€ 0	€ 0
3. Totaal overige inkomsten	€ 285.034	€ 100.000	€ 163.972
4. Totaal directe opbrengsten (som 1 tm 3)	€ 343.402	€ 180.000	€ 237.539
5. Indirecte opbrengsten	€ 22.662	€ 0	€ 46.786
6a. Bijdragen particulieren incl. vrienden	€ 0	€ 0	€ 566
6b. Bijdragen van bedrijven	€ 0	€ 0	€ 0
6c. Bijdragen van private fondsen	€ 17.500	€ 40.000	€ 13.000
6d. Bijdragen van goede doelenloterijen	€ 0	€ 0	€ 0
6e. Overige private bijdragen	€ 0	€ 0	€ 0
6. Totaal bijdragen uit private middelen	€ 17.500	€ 40.000	€ 13.566
7. Totaal Eigen Inkomsten	€ 383.564	€ 220.000	€ 297.892
8. Meerjarig subsidie Fonds Podiumkunsten	€ 478.074	€ 431.577	€ 488.408
9. Meerjarig subsidie provincie	€ 0	€ 0	€ 0
10. Meerjarig subsidie gemeente	€ 392.200	€ 385.029	€ 377.476
11. Meerjarig subsidie overig	€ 0	€ 0	€ 0
12. Overige bijdragen uit publieke middelen	€ 0	€ 120.000	€ 0
13. Totaal Publieke Subsidies en *Bijdragen*	€ 870.274	€ 936.606	€ 865.884
14. TOTALE BATEN	€ 1.253.838	€ 1.156.606	€ 1.163.776
Berekende Andere Inkomstenquote	55,89		56,43

LASTEN			
	Huidig Boekjaar	*Begroting* **niet wijzigen**	*Vorig Boekjaar*
1. Beheerslasten personeel	€ 141.373	€ 116.148	€ 136.052
2. Beheerslasten materieel	€ 55.499	€ 70.500	€ 52.454
3. Totale beheerslasten	€ 196.872	€ 186.648	€ 188.507
4a. Activiteitenlasten personeel voorbereiding	€ 410.943	€ 545.476	€ 332.400
4b. Activiteitenlasten personeel uitvoering	€ 410.944	€ 215.735	€ 332.401
4. Totaal Activiteitenlasten personeel	€ 821.887	€ 761.212	€ 664.801
5a. Activiteitenlasten materieel voorbereiding	€ 89.832	€ 124.719	€ 152.092
5b. Activiteitenlasten materieel uitvoering	€ 180.015	€ 58.300	€ 190.941
5c. Marketing	€ 9.499	€ 25.728	€ 7.502
5d. Educatieve activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0
5. Totaal Activiteitenlasten materieel	€ 279.346	€ 208.747	€ 350.535
6. Lasten Coproducties	€ 46.957	€ 0	€ 0
7. Totale activiteitenlasten	€ 1.148.190	€ 969.959	€ 1.015.336
8. TOTALE LASTEN	€ 1.345.062	€ 1.156.606	€ 1.203.843
9. SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	(€ 91.224)	€ 0	-40.067
10. Saldo rentebaten/lasten	(€ 560)	€ 0	-€ 2.735
11. Saldo bijzondere baten/lasten	€ 0	€ 0	€ 0
12. EXPLOITATIERESULTAAT	(€ 91.784)	€ 0	-€ 42.802
Onttrekking bestemmingsreserve Covid-19	€ 2.414		
Onttrekking bestemmingsreserve FPK	€ 120.000		
Onttrekking bestemmingsfonds FPK	€ 33.368		
Toevoeging Algemene reserve	(€ 63.998)		
RESULTAAT NA RESULTAATBESTEMMING	€ 0		

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het HANDBOEK VERANTWOORDING MEERJARIGE ACTIVITEITENSUBSIDIE 2021-2024 van het FPK. Ook is de Subsidieverordening Rotterdam gevolgd.

Waarderingsgrondslagen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Gelieerde instellingen

Op het adres van Stichting Theater Rotterdam, Schouwburgplein 25, is Stichting Acteursgroep Wunderbaum gevestigd die een rechtstreekse verbinding heeft met de Stichting Theater Rotterdam en derhalve wordt beschouwd als verbonden partij.

Resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Subsidies en recettes en voorstelling gerelateerde kosten worden verantwoord naar de stand van het project.

Toelichting op de exploitatierekening

Zowel de activiteiten personeelslasten als de activiteitenlasten personeel zijn fors hoger dan begroot doordat er in 2023 door Wunderbaum maar liefst zeven nieuwe producties werden gemaakt. Daar tegenover stonden veel extra inkomsten. Wunderbaum ontving met name veel extra coproductie bijdragen. Naast onze vaste coproductie bijdrage van Theater Rotterdam, ontvingen we bijdragen van de Lizzy Timmers Groep (voor *John & Gena*), O. Festival (voor *Boze Bejaarden*) Theaterhaus Jena (voor *John & Gena* en *de Hondenpoep Aanval*) en de Warme Winkel (voor *Freaky Friday Face Off*). Ook gaf Theater Rotterdam naast onze reguliere coproductie bijdrage twee extra bijdragen voor de productie van *Track: PLEIN en Bla bla bla Act Now 2.0*.

Daarnaast ontving de stichting verschillende subsidies. Voor *PLEIN/PRAÇA* in Brazilië ontvingen we een bijdrage voor de reis- en verblijfskosten van Fonds Podiumkunsten, en voor *Boze Bejaarden* ontvingen we bijdragen van Erasmus Stichting, Fonds Sluyterman van Loo en Stichting RCOAK. De vierjarige subsidies van Fonds Podiumkunsten en Gemeente Rotterdam werden geïndexeerd, en vallen dus hoger uit. Tot slot ontvingen we een bijdrage van de Regeling Programma Internationale Promotie van het Fonds Podiumkunsten. Deze bijdrage zetten we in 2024 onder meer in voor de honoraria van twee tijdelijke medewerkers om ons internationale netwerk te vergroten.

Er is minder recette gegenereerd dan verwacht omdat veel recette aan de coproductiepartners werd uitbetaald. De beheerslasten materieel vielen ook lager uit omdat er wederom weer veel vanuit huis werd gewerkt. Ook vielen de kosten van de huur van de appartementen van Maarten en Walter weg na de beëindiging van de samenwerking met Jena.

Wunderbaum sluit het jaar af met een negatief resultaat van € -91.784 euro. Dit ingecalculeerde negatieve resultaat wordt gedekt door het vrijvallen van een eerder gereserveerde Bestemmingsreserve FPK voor een grote zaal productie. In 2021 hebben wij vanwege een onderprestatie in de Kunstenplan periode 2017-2020 een bestemmingsreserve van 120.000 euro op de balans gereserveerd. Dit fonds is dit jaar ingezet voor de grote zaal voorstelling *John & Gena* waardoor de reserve kon vrijvallen. Daarnaast stond nog een kleine reserve voor de Covid-subsidies op de balans. We laten deze reserve volledig vrijvallen vanwege enkele kleine neveneffecten van de coronacrisis rondom de productie van *John & Gena*. Doordat deze voorstelling minder werd verkocht dan verwacht vanwege de drukte in de theaters, ontstond een groter tekort dan begroot voor deze voorstelling. Tot slot laten we vanwege het negatieve resultaat een deel van het Bestemmingsfonds FPK (€ 33.368 euro) vrijvallen.

Vermogensbeheer en liquiditeit

In totaal is ons eigen vermogen dit jaar gedaald van 468.219 naar 376.437 euro. De liquiditeitsratio van Wunderbaum is 3,03 wat betekent dat Wunderbaum ruim in staat is kortlopende schulden op korte termijn te voldoen.

Andere Inkomsten Quote

Wunderbaum hanteert met toestemming van Fonds Podiumkunsten de Andere Inkomsten Quote. In 2023 komt de AIQ op 55,9 %. De Andere Inkomstenquote (AIQ) wordt berekend als [(Totale baten – Vaste Voet Fonds - Uitvoeringssubsidie Fonds) : Totale baten] x 100%.

Toelichting op balans 31-12-2023 na resultaatbestemming

Vlottende activa	**31-12-2023**	**31-12-2022**
Debiteuren	0	11.369
Totaal Debiteuren	0	11.369
Omzetbelasting		
Te vorderen omzetbelasting 4e kwartaal	34.526	19.685
Totaal te vorderen belastingen	34.526	19.685
Overlopende activa		
Overige vorderingen	5.627	3.082
Vooruitbetaalde huur januari	0	1.000
Betaalde borg	7.021	7.021
Nog te facturen baten	36.356	0
Totaal overlopende activa	49.004	11.103

Er is geen voorziening noodzakelijk betreffende dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

Per 31 december 2023 was het totaal aan liquide middelen op bankrekeningen en kas € 636.251. De aanwezige liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

Eigen vermogen

	2023	**2022**
Algemene reserve 1 januari	110.342	110.342
Onttrekking correctie Bestemmingsfonds FPK 2022	(3.951)	0
Toevoeging mutatie Bestemmingsfonds FPK 2023	33.368	0
Onttrekking correctie resultaat 2022	(1.278)	0
Toevoeging resultaat naar algemene reserve	31.905	
Algemene reserve 31 december	170.386	110.342
Bestemmingsreserve Personeel	32.775	32.775
Toevoeging/dotatie van het resultaat	0	0
Bestemmingsreserve 31 december	32.775	32.775
Bestemmingsreserve Covid-19	2.414	86.500
Onttrekking bestemmingsreserve Covid-19	(2.414)	(84.086)
Bestemmingsreserve 31 december	0	2.414
Bestemmingsreserve online activiteiten	17.763	30.000
Onttrekking van het resultaat	0	(12.237)
Bestemmingsreserve 31 december	17.763	17.763
Bestemmingsreserve activiteiten CP 21-24	29.643	29.643
Toevoeging/dotatie van het resultaat	0	0
Bestemmingsreserve 31 december	29.643	29.643
Bestemmingsfonds FPK 1 januari	41.284	0
Toevoeging bestemmingsfonds FPK correctie 21	3.951	57.7940
Onttrekking bestemmingsfonds FPK 2023	(33.368)	(16.510)
Bestemmingsreserve 31 december	11.867	41.284
Bestemmingreserve FPK 1 januari	120.000	120.000
Toevoeging/dotatie bestemmingsreserve	(120.000)	0
Bestemmingsreserve 31 december	0	120.000
Bestemmingsreserve ICT 1 januari	19.000	20.000
Onttrekking bestemmingsreserve ICT	0	(1.000)
Bestemmingsreserve 31 december	19.000	19.000
Continuïteitsreserve 1 januari	95.000	95.000
Onttrekking bestemmingsreserve Continuïteit	0	0
Bestemmingsreserve 31 december	95.000	95.000
Totaal	**376.437**	**468.219**

Toelichting reserves

De Algemene reserve is dit jaar verhoogd met 61.186 euro. Deze verhoging wordt verklaard door een onttrekking correctie van het Bestemmingsfonds FPK 2022, een toevoeging mutatie Bestemmingsfonds FPK 2023 en een onttrekking correctie van het resultaat 2022. Daarnaast is er een toevoeging van het resultaat 2023 van 31.905 euro. Dit resultaat wordt veroorzaakt door het vrijvallen van de Bestemmingsreserve FPK van 120.000 euro plus de COVID-19 reserve.

De Bestemmingsreserve FPK werd in 2021 gevormd vanwege de onderprestatie in het grote zalencircuit in het vorige Kunstenplan 2016-2020. Dit fonds werd in 2023 gebruikt om de grote zaal voorstelling *John & Gena* te financieren. We laten deze reserve volledig vrijvallen.

Ook de Bestemmingsreserve Covid-19 (2.414 euro) laten wij volledig vrijvallen, vanwege enkele kleine neveneffecten van de coronacrisis rondom de productie van *John & Gena*.

De Bestemmingsreserve personeel is gelijk gebleven. Deze reserve is gevormd om onvoorziene extra personeelslasten op te vangen. De reserve is iets minder van belang dan voorgaande jaren omdat Wunderbaum in 2022 een verzuimverzekering heeft afgesloten. Desondanks zouden wij deze reserve graag willen aanhouden voor eventuele transitievergoedingen in de toekomst en/of de vervanging van de acteurs die niet onder de verzuimverzekering vallen.

Bestemmingsreserve online activiteiten is in 2020 gevormd om Wunderbaum in de toekomst sterker online te profileren. Deze reserve is ongewijzigd gebleven.

Bestemmingsreserve CP 21-14 is gevormd uit niet bestede voorstellingskosten in 2020 die in de toekomst nog wel zullen plaatsvinden. Wij verwachten deze bestemming in 2024 te gebruiken. De begroting van dit jaar is hierop inmiddels aangepast.

We hebben op verzoek van het Fonds Podiumkunsten een correctie uitgevoerd op het Bestemmingsfonds FPK. Daarnaast is er in 2023 33.368 euro vrijgevallen.

Bestemmingsreserve ICT is een reserve voor de vervanging van computers, systeembeheer en eventuele laptops. Deze reserve is ongewijzigd gebleven.

Continuïteitsreserve (voorheen Calamiteiten) is gevormd om onvoorziene tegenslagen op te kunnen vangen. Met deze reserve is het mogelijk het vaste personeel zonder probleem nog enkele maanden door te betalen, mocht er een onvoorzien tekort optreden (bijvoorbeeld door het wegvallen van meerjarige subsidies). Deze reserve is ongewijzigd.

Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	54.193	13.250
Loonbelasting en sociale lasten	14.865	21.189
Totaal crediteuren	69.058	34.439

Overige Projectsubsidie		
Overige projectsubsidie	82.890	50.000
Totaal overige projectsubsidie	82.890	50.000

Overlopende passiva		
Reservering vakantiegelden	23.723	21.429
Reservering eindejaarsuitkering	(566)	(566)
Nog te betalen pensioenkosten 2021	4.769	4.769
Nog te betalen pensioenkosten 2023	15.050	17.276
Nog te betalen kosten voorstellingen	4.500	0
Nog te betalen accountantskosten	6.500	4.750
Nog te betalen aan personeel	(1.047)	(1.560)
Overig nog te betalen kosten	32.791	6.184
Vooruitontvangen subsidie FPK	105.675	0
Totaal overlopende passiva	191.395	52.282

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huurplicht kantoorruimte Theater Rotterdam	€ 5.312 per jaar
Huurplicht opslagruimte Springfield	€ 12.000 per jaar (5 jaar)
Huurplicht in Jena Duitsland	€ 0 per jaar (liep tot medio 2023)

Formatieruimte Wunderbaum 2023

	2022	**2022**	**2023**	**2023**
	€	**FTE**	**€**	**FTE**
Vast contract	535.186	7,18	566.934	7,47
Tijdelijk contract	31.803	0,53	40.224	0,53
Inhuur	229.771	3,03	355.317	3,92
Totaal personeelslasten / fte	**796.760**	**10,74**	**962.475**	**11,92**
		Aantal 2022		Aantal 2023
Vrijwilligers fte		0		0,6
Vrijwilligers personen		0		30

In totaal zijn er in 2023 meer gelden uitgegeven aan personeel dan in 2021 en 2022. Deze extra kosten zijn te verklaren door het hoge aantal nieuwe producties in 2023, plus de salarisverhogingen in verband met de cao.

WNT

De beloning voor de bestuurders en de directie is getoetst aan de vanaf 1 januari 2013 geldende wetgeving: Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Voor 2023 geldt een norm van € 223.000 bij een aanstelling gedurende het gehele jaar. Vanuit Wunderbaum is er voor de leden van het bestuur geen aparte vergoeding geweest in 2023.

J.H. Kwikkel

2023

J.H. Kwikkel	
Functie	Zakelijk directeur
Duur aanstelling in 2023	01/01-31/12
Omvang aanstelling	0,79 fte
Dienstbetrekking	Ja
Beloning	54.126
Beloning betaalbaar op termijn	6.668
Bezoldigingsmaximum	223.000
Totale bezoldiging	**60.794**

2022

J.H. Kwikkel	
Functie	Zakelijk directeur
Duur aanstelling in 2023	01/01-31/12
Omvang aanstelling	0,79 fte
Dienstbetrekking	Ja
Beloning	51.809
Beloning betaalbaar op termijn	6.477
Bezoldigingsmaximum	216.000
Totale bezoldiging	**58.286**

Topfunctionarissen zonder bezoldiging

Nicole van Vessum	Voorzitter bestuur (aangetreden op 30/03/2021)
Mark Fuchs	Penningmeester bestuur (aangetreden op 30/03/2021)
Joachim Fleury	Secretaris bestuur (aangetreden op 30/03/2021)
Ernest van der Kwast	Algemeen lid (aangetreden op 30/03/2021)
Charlien Adriaenssens	Algemeen lid (aangetreden op 04/06/2021)

PRESTATIEVERANTWOORDING

Overzicht prestatieverantwoording FPK

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording afgesloten jaar

Acteursgroep Wunderbaum	**2023**

	HUIDIG BOEKJAAR 2023	**BEGROTING**	**VORIG BOEKJAAR**
Producties			
Nieuwe producties	0	5	0
Reprise producties	0	1	0
Nieuwe Co-producties	8		4
Reprise Co-producties	3		6
Totaal aantal producties	**11**	**6**	10

	HUIDIG BOEKJAAR 2023	**BEGROTING**	**VORIG BOEKJAAR**
Bezoeken per categorie			
Nieuwe producties	0		0
Reprise producties	0		0
Nieuwe Co-producties	10264		4928
Reprise Co-producties	2123		4533
Totaal aantal bezoeken	**12387**	**14746**	**9461**

	HUIDIG BOEKJAAR 2023	**BEGROTING**	**VORIG BOEKJAAR**
Regionale spreiding van voorstellingen/concerten			
Noord	1	1	2
Oost	2		1
Midden	1		
West	7	2	
Zuid	3	4	4
Amsterdam	8	11	10
Rotterdam	17	16	24
Den Haag	2	3	6
Utrecht	2	4	2
Buitenland	38	17	33
Uitvoering alleen online			1
Totaal aantal uitvoeringen	**81**	**58**	**83**
Waarvan in standplaats	17	14	24
Waarvan schoolvoorstellingen	0		0

	HUIDIG BOEKJAAR 2023	**BEGROTING**	**VORIG BOEKJAAR**
Regionale spreiding van bezoekers			
Noord	187		357
Oost	284		44
Midden	37		
West	1226		
Zuid	348		428
Amsterdam	2498		998
Rotterdam	3234		1251
Den Haag	378		742
Utrecht	475		501
Buitenland	3720	4140	4003
Uitvoering alleen online			1137
Totaal aantal bezoekers	**12387**	**14746**	**9461**
Waarvan in standplaats	3234		1251
Waavan schoolvoorstellingen	0	0	0

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording afgesloten jaar

Acteursgroep Wunderbaum **2023**

	HUIDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Aanvullende gegevens bezoekers			
Reguliere voorstellingen	12387	14746	9461
Schoolvoorstellingen	0	0	0
Totaal	**12387**	**14746**	**9461**
Waarvan betalend (regulier)	10896	13398	7649
Waarvan niet betalend (regulier)	1491	1348	1812

	HUIDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Overige gegevens activiteiten			
Educatieve activiteiten	0	20	0
Inleidingen	0	5	4
Anders/Overige (toe te lichten in verslag)	26		9
Totaal	**26**		**13**

Dit jaar is afgesloten op 8-2-2024

Speellijst

JANUARI							
10-1-2023	*The Clowns Convention*	Reprise	Nijmegen	NL	De Vereeniging	158	155
11-1-2023	*The Clowns Convention*	Reprise	Breda	NL	Chassé Theater	131	131
11-1-2023	*The Clowns Convention*	Overige activiteit	Breda	NL	Chassé Theater	40	0
12-1-2023	*The Clowns Convention*	Reprise	Gouda	NL	Goudse Schouwburg	148	148
13-1-2023	*The Clowns Convention*	Reprise	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	364	342
13-1-2023	*The Clowns Convention*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	40	0
14-1-2023	*The Clowns Convention*	Reprise	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	365	342
19-1-2023	*The Clowns Convention*	Reprise	Delft	NL	Theater de Veste	330	322
FEBRUARI							
9-2-2023	*Il disperato - Theatrale lezing*	Theatrale lezing	Milaan	IT	Zona-K	40	40
10-2-2023	*Il disperato - Theatrale lezing*	Theatrale lezing	Milaan	IT	Zona-K	30	30
14-2-2023	*Boze bejaarden - podcast*	Overige activiteit	Radio	BE	Radio 1 Vlaanderen	15.000	0
18-2-2022	*Boze bejaarden*	Voorstelling	Heist	BE	CC Zwanenburg	124	103
MAART							
30-3-2023	*PLEIN/PRAÇA*	Premiere	Curitiba	BR	Festival de Curitiba	100	100
31-3-2023	*PLEIN/PRAÇA*	Voorstelling	Curitiba	BR	Festival de Curitiba	200	200
APRIL							
1-4-2023	*PLEIN/PRAÇA*	Voorstelling	Curitiba	BR	Festival de Curitiba	200	200
21-4-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	KINO	40	40
25-4-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	KINO	40	40
26-4-2023	*John & Gena*	Besloten try out	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	15	0
28-4-2023	*John & Gena*	Try out	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	160	135
29-4-2023	*John & Gena*	Premiere	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	336	155
30-4-2023	*John & Gena*	Matinee	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	189	169
30-4-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	KINO	40	40
MEI							
7-5-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	KINO	40	40
8-5-2023	*LIVE theaterworkhop*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	Theater HAVO	20	0
9-5-2023	*LIVE theaterworkhop*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	MBO theater	20	0
9-5-2023	*John & Gena*	Voorstelling	Den Haag	NL	Het Nationaal Toneel	238	197
9-5-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	KINO	40	40
15-5-2023	*John & Gena*	Voorstelling	Amsterdam	NL	ITA	420	396
12-5-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	KINO	40	40
13-5-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Amsterdam	NL	LAB111	40	40
16-5-2023	*John & Gena*	Voorstelling	Amsterdam	NL	ITA	427	398
16-5-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Amsterdam	NL	LAB111	40	40
23-5-2023	*John & Gena*	Voorstelling	Eindhoven	NL	Parktheater Eindhoven	163	146
23-5-2023	*John & Gena*	Overige activiteit	Eindhoven	NL	Parktheater Eindhoven	40	0
26-5-2023	*Boze bejaarden*	Besloten voorstelling	Rotterdam	NL	Humanitas Bergweg	100	0
27-5-2023	*Boze bejaarden*	Voorstelling op locatie	Rotterdam	NL	Humanitas Bergweg	154	120
27-5-2023	*Boze bejaarden*	Voorstelling op locatie	Rotterdam	NL	Humanitas Bergweg		
31-5-2023	*John & Gena*	Voorstelling	Gent	BE	NT Gent	347	264
JUNI							
1-6-2023	*John & Gena*	Voorstelling	Gent	BE	NT Gent	347	263
JULI							
AUGUSTUS							
4-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	6	4
5-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	12	5
6-8-2023	*La codista*	Met audio begeleiding	Edinburgh	UK	ZOO Venues	23	11
6-8-2023	*La codista*	Overige activiteit	Edinburgh	UK	ZOO Venues	5	0
8-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	19	15
9-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	16	13
10-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	24	18
11-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	12	11
12-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	24	16
13-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	18	16
15-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	41	30
16-8-2023	*La codista*	Overige activiteit	Edinburgh	UK	Gilded Balloon	108	0
16-8-2023	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	32	30
17-8-2024	*La codista*	ENG voorstelling	Edinburgh	UK	ZOO Venues	39	37
SEPTEMBER							

12-9-2023	*Rotterdam Late Night*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	100	0
13-9-2023	*Track: PLEIN*	Locatie voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	96	91
14-9-2023	*Track: PLEIN*	Locatie voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	99	91
15-9-2023	*Track: PLEIN*	Premiere	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	99	97
16-9-2023	*Track: PLEIN*	Locatie voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	196	184
16-9-2023	*Track: PLEIN*	Locatie voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam		
17-9-2023	*Track: PLEIN*	Locatie voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	196	173
17-9-2023	*Track: PLEIN*	Locatie voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam		
30-9-2023	*Il disperato*	Try out	Lugano	CH	Lugano Arte e Cultura	76	76
30-9-2023	*Il disperato*	Premiere	Lugano	CH	Lugano Arte e Cultura	75	75
OKTOBER							
7-10-2023	*Boze bejaarden*	Reprise	Oostende	BE	Grote Post	239	208
19-10-2023	*Il disperato*	NL Premiere	Amsterdam	NL	Frascati 1	76	62
20-10-2023	*Il disperato*	Voorstelling	Amsterdam	NL	Frascati 1	87	76
20-10-2023	*Il disperato*	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Frascati 2	30	0
21-10-2023	*Il disperato*	Voorstelling	Amsterdam	NL	Frascati 1	77	69
25-10-2023	*Freaky Friday Face Off*	Try out	Amsterdam	NL	ITA	332	320
26-10-2023	*Freaky Friday Face Off*	Premiere	Amsterdam	NL	ITA	588	416
27-10-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Amsterdam	NL	ITA	491	480
26-10-2023	*Freaky Friday Face Off*	Overige activiteit	Amsterdam	NL	ITA	40	0
26-10-2023	*De hondenpoep aanval*	Try out	Jena	DE	Theaterhaus Jena	82	71
27-10-2023	*De hondenpoep aanval*	Premiere	Jena	DE	Theaterhaus Jena	139	98
28-10-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	134	124
NOVEMBER							
1-11-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	IJmuiden	NL	Stadsschouwburg Velsen	43	42
9-11-2023	*Bla bla bla act now 2.0*	Premiere	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	283	213
9-11-2023	*Bla bla bla act now 2.0*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	100	0
10-11-2023	*Bla bla bla act now 2.0*	voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	272	208
10-11-2023	*Bla bla bla act now 2.0*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	100	0
10-11-2023	*Bla bla bla act now 2.0*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	50	0
18-11-2023	*La codista*	Reprise	Trieste	IT	Hangar Teatri	77	77
19-11-2023	*La codista*	Reprise	Trieste	IT	Hangar Teatri	40	40
22-11-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Alkmaar	NL	TAQA Theater de Veste	165	165
23-11-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Den Haag	NL	Het Nationale Theater	140	133
23-11-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	135	127
24-11-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	135	133
25-11-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	135	125
29-11-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Gent	BE	NTGent	299	266
30-11-2023	*BETA*	Overige activiteit	Ílhavo	POR	Centro Cultural de Illhavo	30	0
DECEMBER							
1-12-2023	*Coaching MBO student*	Overige activiteit	Rotterdam	NL	MBO Theaterschool	1	0
1-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Deventer	NL	Deventer Schouwburg	126	126
2-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Leiden	NL	Leidse Schouwburg	193	153
5-12-2023	*La codista*	Reprise	Utrecht	NL	SSBU	174	169
5-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Utrecht	NL	SSBU	301	301
6-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Amstelveen	NL	Schouwburg Amstelveen	184	176
8-12-2023	*Staat van Theater in Duitsland*	Overige activiteit	Amsterdam	NL	Tolhuistuin	30	30
8-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Venlo	NL	Theater de Maaspoort	54	48
9-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	162	156
10-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Rotterdam	NL	Theater Rotterdam	148	138
14-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Delft	NL	Theater de Veste	163	160
20-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Groningen	NL	SPOT	187	173
21-12-2023	*Freaky Friday Face Off*	Voorstelling	Almere	NL	Kunstlinie	37	37
21-12-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	117	112
22-12-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	88	75
23-12-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	32	29
27-12-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	51	46
28-12-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	80	73
29-12-2023	*De hondenpoep aanval*	Voorstelling	Jena	DE	Theaterhaus Jena	132	122

BIJLAGEN

Maatschappelijke nevenfuncties bestuur 2023

Nicole van Vessum
Voorzitter bestuur (sinds 30 maart 2021)

Nicole van Vessum (VS, 1964) studeerde Beeldende Vorming en Culturele bedrijfsvoering aan de Hogeschool van de Kunsten is sinds 2006 artistiek directeur van het rondreizend theaterfestival De Parade. Daarvoor werkte ze onder meer bij het Werktheater, de Kleine Komedie, de Uitmarkt en de Nederlandse Opera.

Nevenfuncties:

- Adviseur Fonds Podiumkunsten
- Bestuurslid Stichting Man Met De Microfoon/Chris Bajema te Amsterdam
- Bestuurslid theatergroep Boogaerdt/VanderSchoot 2.0. te Amsterdam
- Juryvoorzitter VSCD Mimeprijs
- Voorzitter bestuur Stichting Marjolein van Heemstra te Amsterdam
- Voorzitter bestuur BAU (platform voor dans en performance) te Amsterdam
- Bestuurslid choreograaf Jan Martens te Rotterdam/Antwerpen
- Voorzitter bestuur festival Julidans te Amsterdam
- Bestuurslid Stichting locatiekunst TUIG te ’s Hertogenbosch

Joachim Fleury
Secretaris bestuur (per 30 maart 2021)

Joachim Fleury (NL, 1962) studeerde Rechten in Amsterdam en werkt al meer dan 38 jaar als consultant bij internationaal advocatenkantoor Clifford Chance, waarvan 26 jaar als partner. Hij is thans nog als freelance consultant aan dat kantoor verbonden.

Nevenfuncties:

- Voorzitter van Stichting Digitaal Informatieplatform Podiumkunsten, Stichting Documentair Theater, Stichting Cinergy, Stichting Sismo Stories & Performances, Stichting dewildeweg, Dash Arts Limited (Engeland)
- Bestuurslid bij Stichting Allard Pierson, Stichting De Versterking, Stichting Theatertroep, Dixon & De Jaeger BV, Sismo Holding BV
- President-commissaris bij AutoFill Intelligence Labs BV, KeenCorp BV en Green Safaris Fund BV
- Lid klachtencommissie Koninklijk Concertgebouworkest

Mark Fuchs
Penningmeester bestuur (sinds 30 maart 2021)

Mark Fuchs (NL, 1967) studeerde Economie in Groningen en werkt sinds 1999 bij Van Lanschot waarvan de laatste 10 jaar als Financieringsspecialist. Hij is al jaren actief als penningmeester voor verschillende stichtingen op het gebied van theater en dans.

Nevenfuncties naast Wunderbaum:

- Penningmeester stichting Theater Na de Dam,
- Penningmeester Dansersfonds ’79
- Penningmeester Boogaerdt/Van der Schoot
- Penningmeester Documentair Theater
- Lid Raad van Toezicht Paradiso Melkweg Productiehuis
- Penningmeester A Fully Coherent Plan

Charlien Adriaenssens
Algemeen bestuurslid (sinds 4 juni 2021)

Charlien Adriaenssens (1988, BE) studeerde Rechtsgeleerdheid aan de K.U. Leuven en Beeld & Taal aan de Gerrit Rietveld Academie. Ze is beeldend kunstenaar en organisator met een focus op performance kunst en de publieke ruimte. Charlien is sinds 1 januari 2024 artistiek directeur van WORM, stichting voor experimentele, avant-garde- en undergroundkunst in Rotterdam. Eerder was ze programmeur van deze instelling.

Nevenfuncties:
- Lid Raad van Toezicht St. De Perifeer (platform voor muziek en audiovisuele kunst, Deventer)
- Lid Adviesraad Generators en Cross-Tic (ontwikkel- en projectsubsidies Twente, i.s.m Tetem)
- Lid selectiecommissie Amsterdam Fringe Festival (Amsterdam)

Ernest van der Kwast
Algemeen bestuurslid (sinds 30 maart 2021)

Ernest van der Kwast (Mumbai, 1981) is schrijver, presentator en programmamaker. Hij is artistiek leider van International Story Station Rotterdam dat talkshow Rotterdam Late Night en literatuurprogramma Guiding Voices maakt. Zijn romans (o.a. *Mama Tandoori, De IJsmakers* en *Ilyas*) worden in tien landen uitgegeven.

Nevenfuncties:

- Vrijwillig buddy bij Rotterdamse Douwers

Rooster van aftreden bestuur

Bestuurslid	**Datum aantreden**	**Datum aftreden**
Nicole van Vessum	30-03-2021	30-03-2025
Mark Fuchs	30-03-2021	30-03-2025
Joachim Fleury	30-03-2021	30-03-2025
Ernest van der Kwast	30-03-2021	30-03-2025
Charlien Adriaenssens	04-06-2021	04-06-2025